

Vyhľadávanie informácií

Vyhľadávanie informácií

Autor: Slavka Blichová a kol., Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
Centrum celoživotného vzdelávania a podpory projektov

Text prešiel odbornou jazykovou a typografickou korektúrou.

Za odbornú a jazykovú stránku študijného materiálu zodpovedajú autori.

Ilustrácia na titulke: Adobe Stock

Fotografie v publikácii sú ilustračné a ich obsah nemusí korešpondovať s aktuálnou verziou operačného systému digitálneho zariadenia alebo poskytovateľa e-mailovej služby.

© 2023 Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Vydavateľ: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

2. doplnené a revidované vydanie

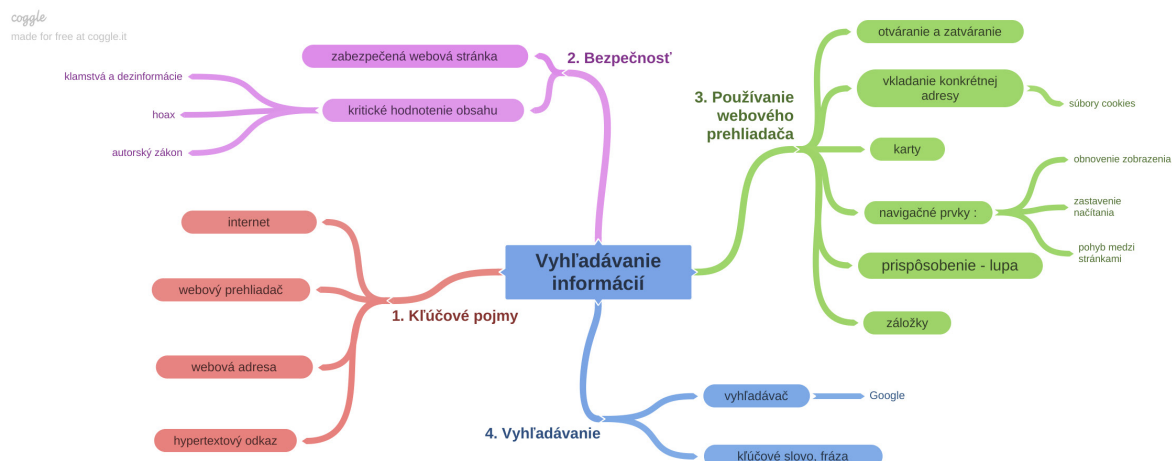
ISBN 978-80-974240-5-3

Obsah

Vyhľadávanie informácií	4
1. Kľúčové pojmy	5
2. Bezpečnosť na internete a pri vyhľadávaní	9
2.1. Nie všetko, čo je na internete je pravda	9
2.2. Nie všetko na internete je legálne	10
2.3. Nie všetko, čo sťahujeme a navštevujeme, je bezpečné	11
3. Prvé kroky v prehliadači	13
3.1. Otváranie a zatváranie webového prehliadača	13
3.2. Úvodná stránka prehliadača	15
3.3. Zadávanie adresy webovej stránky	18
3.3.1. Súbory cookies	20
3.4. Karty, pohyb medzi stránkami v rámci karty, obnovenie stránky	21
3.5. Zväčšenie stránok a ich čitateľnosť	23
3.6. Záložky	25
4. Vyhľadávanie vo vyhľadávačoch	34
4.1. Vyhľadávanie cestovných poriadkov	36
4.2. Vyhľadávanie recepty	39
4.3. Vyhľadávanie pomoc pri domácej údržbe	41
5. Zaujímavé webové stránky	44
6. Zhrnutie	66

Vyhľadávanie informácií

Hlavným cieľom modulu je vedieť sa zorientovať vo svete internetu a vyhľadávať informácie.

Kľúčové slová: internet, prehliadače, webová adresa, hypertextový odkaz, bezpečnosť na internete, navigačné prvky, záložky, súbory cookies, vyhľadávače, kľúčové slovo/fráza.

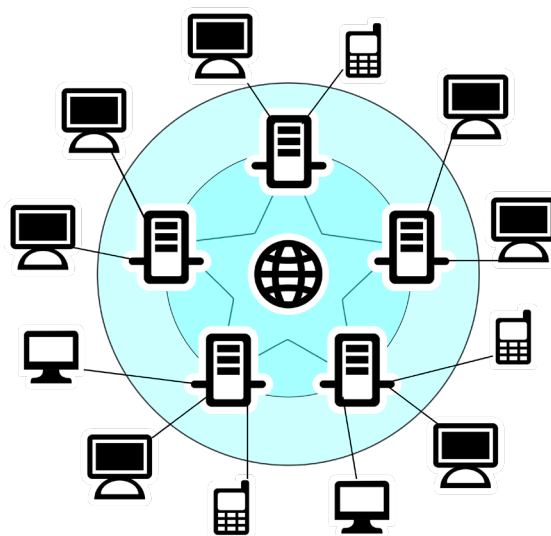

Hľadáte odpovede na tieto otázky?

Radi by ste si prečítali aktuálne správy?
Hľadáte recept na obľúbené jedlo alebo nový koláč?
Potrebujete poradiť pri domácich prácach alebo pri prácach v záhradke?
Cestujete a potrebujete nájsť najlepšie spojenie?
Kedy je otvorená najbližšia lekáreň?
...

1. Kľúčové pojmy

Internet je verejne dostupná sieť prepojených počítačových sietí, prostredníctvom ktorých sa prenášajú dáta. Slúži ako prenosové médium pre viacero služieb, akými sú elektronická pošta, čítanie a systém vzájomne prepojených webových stránok a dokumentov.

Obrázok 1 – Internet

Webový prehliadač (angl. web browser) je softvér slúžiaci na zobrazovanie a prezeranie webových stránok. Existuje viacero prehliadačov, prostredníctvom ktorých je možné pristupovať na webové stránky. Medzi prehliadače používané v počítačoch/notebookoch, prípadne tabletoch a smartfónoch patria:

- Google Chrome
- Mozilla Firefox
- Opera
- Safari
- Microsoft Edge
- Huawei
- Dolphin
- UC Browser

Google Chrome

Mozilla Firefox

Opera

Safari

Microsoft Edge

Huawei browser

Dolphin

UC Browser

Obrázok 2 – Webové prehliadače

Názory na to, ktorý z týchto prehliadačov je najlepší alebo najvhodnejší, sa líšia podľa používateľov. Voľba prehliadača je viac, ako ktorákoľvek iná služba alebo aplikácia, ktorú ľudia často používajú, závislá od osobných preferencií – čo je pre konkrétneho človeka najvhodnejšie.

Úloha 1

Nájdite správne dvojice (webový prehliadač a jeho logo):

1) Huawei
prehliadač

A)

2) Opera

B)

3) Google
Chrome

C)

4) Mozilla
Firefox

D)

Správne kombinácie:

Webová adresa stránky, napr. *www.slovensko.sk*, je jedinečná adresa webovej stránky, ktorá umožňuje ľuďom vyhľadať ju. Môžeme to prirovnať k adrese svojho domu.

Obrázok 3 – Adresa domu

Webová adresa stránky sa skladá z viacerých častí:

www.**slovensko**.**sk**

3 2 1

Obrázok 4 – Časti názvu webovej stránky

1. úroveň: **národná doména** (sk, cz, hu, pl,...) a medzinárodné domény (com, org, gov, edu, info,...),
2. úroveň: **samotný názov stránky** (slovensko, posta, tatry, radia, banky,...),
3. úroveň: **vo všeobecnosti www**, ale nie je to podmienka.

Webová adresa stránky nemusí mať vždy iba tri úrovne.

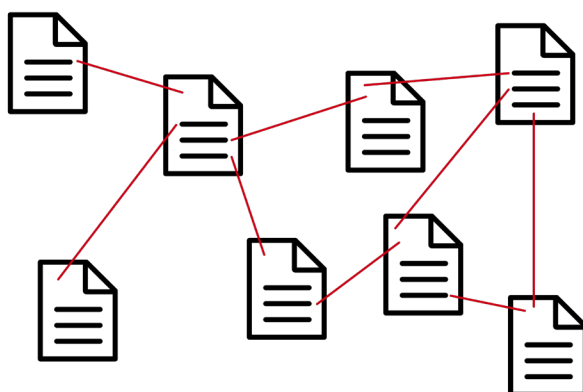

Úloha 2

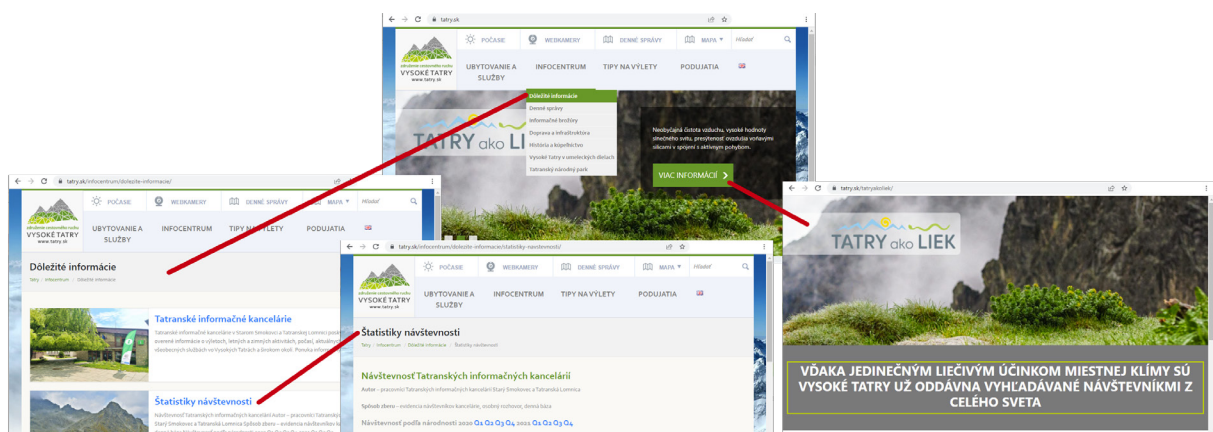
Vyberte správne zapísanú webovú adresu:

- a) sk.tatry.www
- b) tatry.sk.www
- c) www.tatry.sk
- d) sk.www.tatry

Hypertextový odkaz/hyperlink je prepojením medzi časťami dokumentu alebo medzi webovými stránkami. Odkaz sa aktivuje kliknutím na text, obrázok alebo inú časť stránky, ktorá je väčšinou určitým spôsobom zvýraznená. Text býva väčšinou podčiarknutý.

Obrázok 5 – Hypertextové odkazy – model prepojenia dokumentov

Obrázok 6 – Hypertextové odkazy

2. Bezpečnosť na internete a pri vyhľadávaní

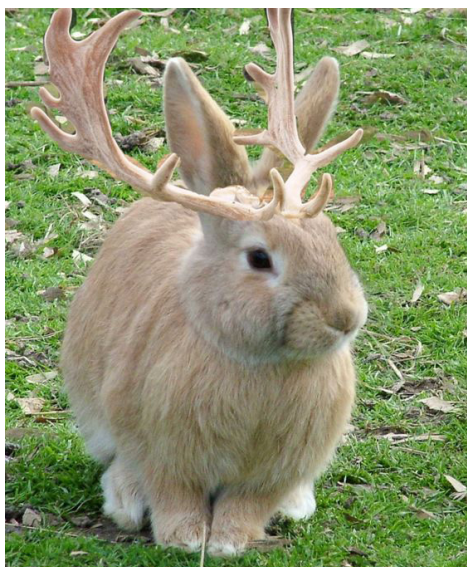
Základnými pravidlami bezpečnosti pri používaní internetu je dodržiavanie týchto troch pravidiel:

1. Chrániť si svoj počítač – aktualizovať operačný systém, používať antivírusový program, byť opatrný pri sťahovaní súborov a otváraní neznámych stránok na internete. Je dôležité neklikáť na odkazy a súbory, o ktorých nevieme resp. ich nemáme overené.
2. Chrániť seba – nezverejňovať svoje osobné informácie pokiaľ to nie je nutné, neveriť všetkým informáciám, ktoré si prečítame na internete alebo sa dozvieme cez chat od cudzej osoby.
3. Dodržiavať pravidlá – riadiť sa zákonmi, aj keď sme na internete.

Pri dodržiavaní týchto celkom jednoduchých pravidiel nám nehrozí žiadne veľké narušenie bezpečnosti. Priblížme si uvedením názorných príkladov, kedy je potrebné dať si pozor.

2.1. Nie všetko, čo je na internete, je pravda

Ak sme už hľadali rôzne informácie na internete alebo používame e-mail, natrafili sme na informácie, ktoré sa tvárili tak dôveryhodne, že sme ich prevzali ako pravdivé, a pritom išlo často o klamstvá a dezinformácie.

Obrázok 7 – Pravda alebo lož

(zdroj: <https://i.pinimg.com/564x/fe/45/98/fe45984a2f49f5671270afc68e71a9b4.jpg>)

Alebo sme e-mailom dostali žiadosť o pomoc pri záchrane malého dieťaťa vďaka tomu, že rozpošleme e-mail ďalším osobám. Takéto informácie sa v internetovom svete označujú ako **hoax** (anglické slovo označujúce žart, podvod, falošná správa). Ide o správy, ktoré napriek svojej nezmyselnosti vyzývajú k ich rozposielaniu ďalším osobám a vďaka tomu sa veľmi ľahko šíria.

Hoaxy často varujú pred neexistujúcim nebezpečenstvom, informujú o spoplatnení služieb, ktoré sú často využívané. Ďalej prosia o pomoc v núdzi a tvrdia, že nosia šťastie a sľubujú peniaze za preposielanie. Častokrát ide o útok na základné ľudské city alebo o vyvolanie strachu.

Takže, či už niečo vyhľadávame alebo nám príde nejaká informácia, kriticky sa zamyslime nad obsahom, prípadne si to skúsme overiť na dôveryhodných stránkach.

2.2. Nie všetko na internete je legálne

Je potrebné si uvedomiť, že obsah na internete môže byť aj nelegálny. Na internete ľudia často zdieľajú obsah, ktorý získali nie práve legálnou cestou. Často sa stáva, že film po uvedení v kine, je na druhý deň dostupný na internete alebo softvér, ktorý stojí stovky eur, je dostupný k stiahnutiu a je upravený tak, že zaň nie je potrebné zaplatiť. Všetky tieto prípady sú dôkazom toho, že na internete je snád' možné všetko. Ale nie legálne. Aj na internet sa vzťahujú zákony. A zvlášť **autorský zákon** je prostredníctvom internetu veľmi často porušovaný.

Obrázok 8 – Nebuď softvérovým pirátom

Veľa programov je možné bezplatne použiť na súkromné, prípadne na nekomerčné účely, ale použitie na komerčné účely je spoplatnené.

Treba si dávať pozor na sťahovanie hudby a filmov z internetu. Pokiaľ za to neplatíme, je dosť pravdepodobné, že je to nelegálne. Na druhej strane online prehrávanie multimediálneho obsahu býva väčšinou v poriadku, nakoľko tu môže mať problém skôr ten, kto to sprístupnil na internete, pokiaľ to nemá nejako zmluvne zabezpečené.

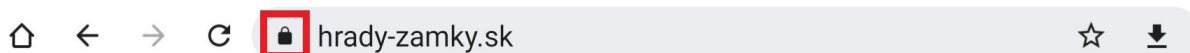
Upozornenie

Vždy si overte, či softvér, film, kniha, dokument,..., ktorý sa chystáte stiahnuť z internetu a používať, je **legálny**.

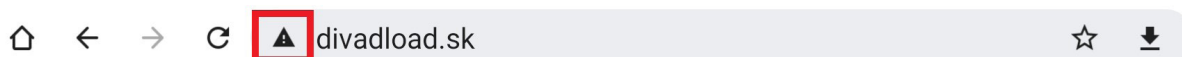
2.3. Nie všetko, čo sťahujeme a navštevujeme, je bezpečné

Občas sa pri hľadaní informácii dostaneme na stránky, o ktorých bezpečnosti je možné pochybovať. **Aktualizovaný operačný systém** ako aj **antivírus** nás dokáže často upozorniť na prípadné nebezpečenstvo.

Ak navštevujeme webové stránky, je dobré venovať pozornosť tomu, či stránky sú bezpečné. Veľmi jednoduchý spôsob, ako bez hlbších teoretických vedomostí zistiť, či je webová stránka zabezpečená, je všímať si riadok adresy webovej stránky.

Obrázok 9 – Riadok adresy pre zabezpečenú webovú stránku

Obrázok 10 – Riadok adresy pre nezabezpečenú webovú stránku

Webová stránka obsahuje protokol **http://** alebo **https://**, prostredníctvom ktorého komunikuje počítač so serverom. Protokol sa nachádza pred názvom webovej stránky. Zabezpečené webové stránky začínajú protokolom https a šíria zašifrované informácie, a teda napr. vaše prihlasovacie údaje sú zaručene ochránené pred

zneužitím. Informácie šíriace sa protokolom http:// nie sú chránené šifrovaním, čo môže plynúť k zneužitiu informácií v prípade odpočúvania komunikácie. Prehliadač Google vyhodnotí zabezpečenú stránku a označí ju symbolom visiaceho zámku v adresnom riadku pred webovou adresou. V prípade nezabezpečenej stránky nás Google Chrome upozorní symbolom výstražného trojuholníka s výkričníkom a textom “Nezabezpečené” rovnako v adresnom riadku pred webovou adresou. Je potrebné si uvedomiť, že zabezpečená webová stránka dáva informáciu iba o tom, že **pripojenie** na danú stránku **je zabezpečené**. Nič nehovorí o tom, či je stránka **dôveryhodná** alebo nie.

Ak chceme nakupovať cez internet, prípadne využívať nejaké služby, je na to väčšinou nutná registrácia. Pri nej musíme zadať niektoré údaje. Nie je vhodné poskytovať do svojho profilu citlivé údaje, pokiaľ to nie je nevyhnutné. Celá komunikácia, vrátane prihlasovania, by sa mala uskutočniť cez zabezpečenú webovú stránku. Zvlášť opatrní by sme mali byť pri nakupovaní prostredníctvom internetu, pri zadávaní platobných údajov. Odporúča sa, aby ste nákupy prostredníctvom internetu, obchodné transakcie a prácu s citlivými osobnými údajmi vykonávali cez zabezpečenú Wi-Fi sieť; ideálne mimo verejných priestorov, kde sa nachádza otvorená sieť. Ak nám e-shop ponúka uloženie platobných údajov, nemali by sme to akceptovať, pretože pri napadnutí e-shopu, alebo pri získaní našich prístupových údajov do e-shopu, môžu byť uložené údaje zneužit.

Úloha 3

Vyberte webovú stránku, ktorú môžete pokladať za zabezpečenú:

- a) <http://www.mojweb.sk>
- b) <http://www.mojweb.sk>
- c) <https://www.mojweb.sk>
- d) <https://www.mojweb.sk>

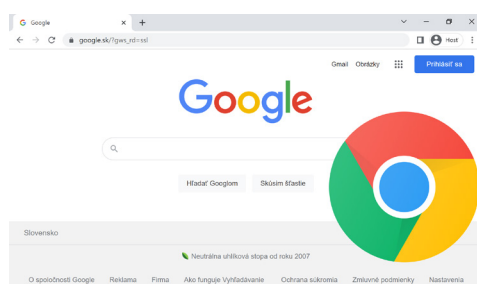

Upozornenie

Kontrola zabezpečenej alebo nezabezpečenej webovej stránky **je dôležitá**, ak sa pripájate napr. na internetbanking, na e-shop,...

3. Prvé kroky v prehliadači

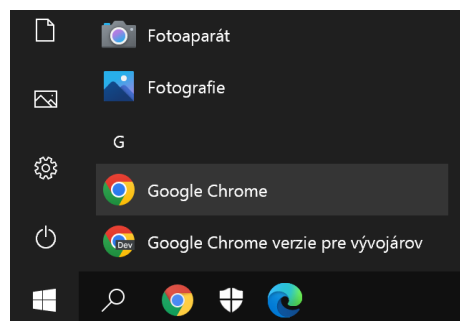
S využitím webového prehliadača máme možnosť si napríklad prezerať text, obrázky a videá odkiaľkoľvek na svete. Zároveň nám prehliadač umožní prezerať si text, obrázky a videá odkiaľkoľvek na svete. Rozličné prehliadače sa odlišujú tým, aké majú schopnosti. Pre používateľa je dôležité, aby umožňovali bezpečné a jednoduché prehliadanie webových stránok.

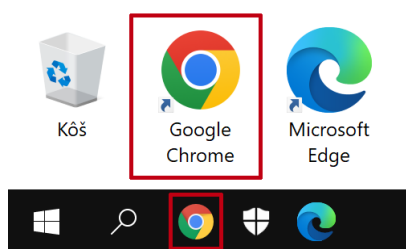
Obrázok 11 - Stránka s webovým prehliadačom Chrome

3.1. Otváranie a zatváranie webového prehliadača

Webový prehliadač v počítači/notebooku (napr. Google Chrome) spustíme dvojklikom na ikonu prehliadača umiestnenú na pracovnej ploche, resp. na paneli úloh, alebo prostredníctvom ponuky Štart, kde v zozname všetkých programov nájdeme Google Chrome.

Obrázok 12 – Spustenie prehliadača z ponuky Štart

Obrázok 13 – Spustenie prehliadača z panela úloh a cez ikonu na pracovnej ploche

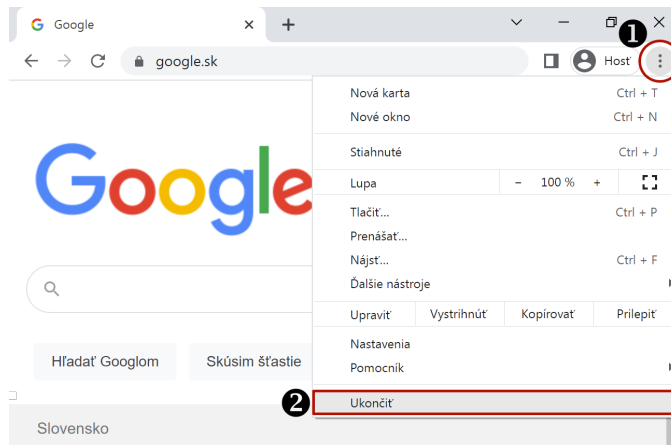
Webový prehliadač v tablete/smartfóne (napr. Google prehliadač) spustíme krátkym dotykcom (túknutím) na ikonu prehliadača umiestnenú na domovskej obrazovke.

Obrázok 14 – Spustenie prehliadača v tablete
(*vzhľad pracovnej plochy a ikon, rovnako ako aj názvy aplikácií v našom tablete, sa môžu od vyobrazenia na obrázku líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení)

Po spustení prehliadača sa otvorí jeho okno a zobrazí sa úvodná stránka prehliadača.

Prehliadač v počítači zatvoríme cez tlačidlo s tromi bodkami (Prispôbiť a ovládať Google Chrome) a položku **Ukončiť**. Druhá možnosť zatvorenia je stlačením tlačidla Zatvoriť (x) v pravom hornom rohu okna prehliadača.

Obrázok 15 – Zatvorenie prehliadača v počítači/notebooku

Prehliadač v tablete/smartfóne zatvoríme v zozname spustených aplikácií tým, že posunieme jeho okno zo zoznamu smerom nahor.

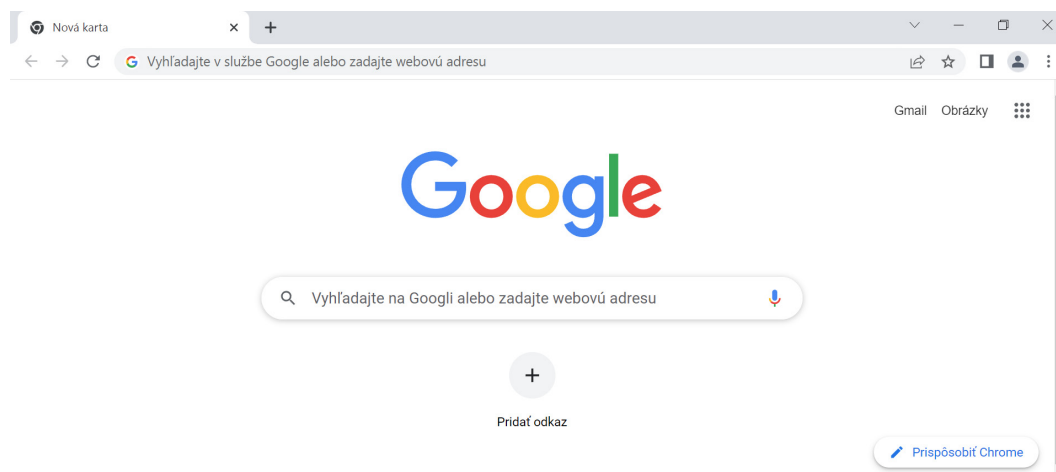

Úloha 4

Spustíte webový prehliadač jedným z uvedených spôsobov a následne ho zatvorte. Skúste aj ďalšie spôsoby spustenia podľa nastavení vášho zariadenia.

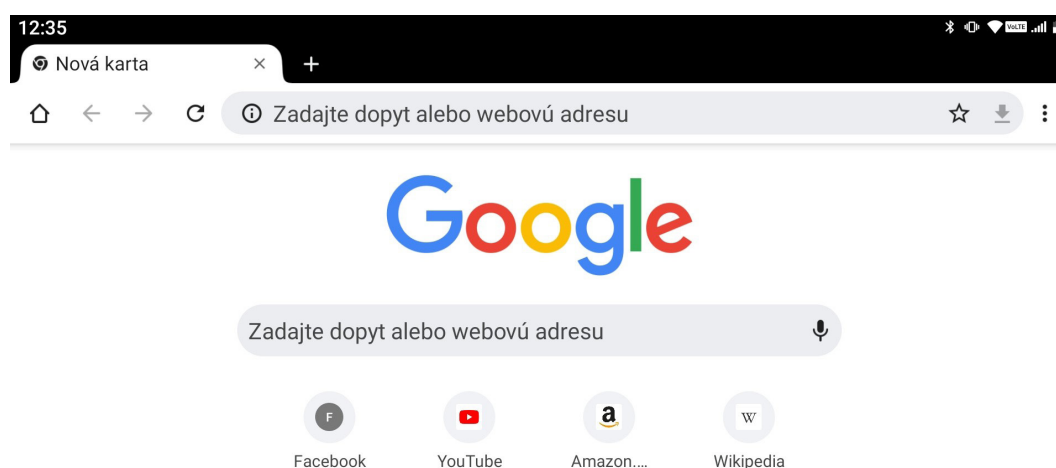
3.2. Úvodná stránka prehliadača

Úvodná stránka prehliadača nám priamo ponúka možnosť vyhľadávať alebo zadať webovú adresu.

Obrázok 16 – Úvodná stránka v prehliadači Google Chrome

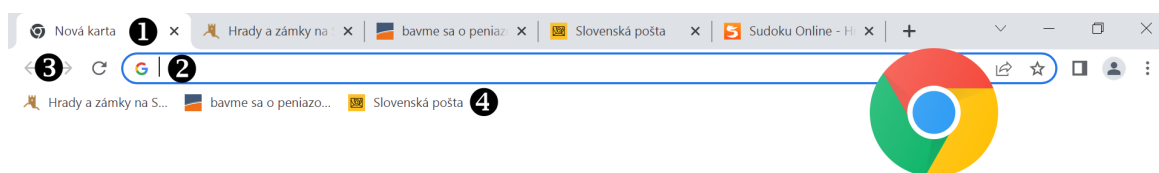
V prípade, že sme prehliadač Google Chrome spustili po prvýkrát, ponúka nám pridať odkazy na maximálne 10 webových stránok, ktoré najčastejšie využívame (Moje skratky), alebo prehliadač postupne dopĺňa a upravuje 10 najčastejšie navštevovaných stránok (Najnavštevovanejšie weby).

Obrázok 17 – Úvodná stránka Google prehliadača na tablete
(*vzhľad pracovnej plochy a ikon, rovnako ako aj názvy aplikácií v našom tablete, sa môžu od vyobrazenia na obrázku líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení)

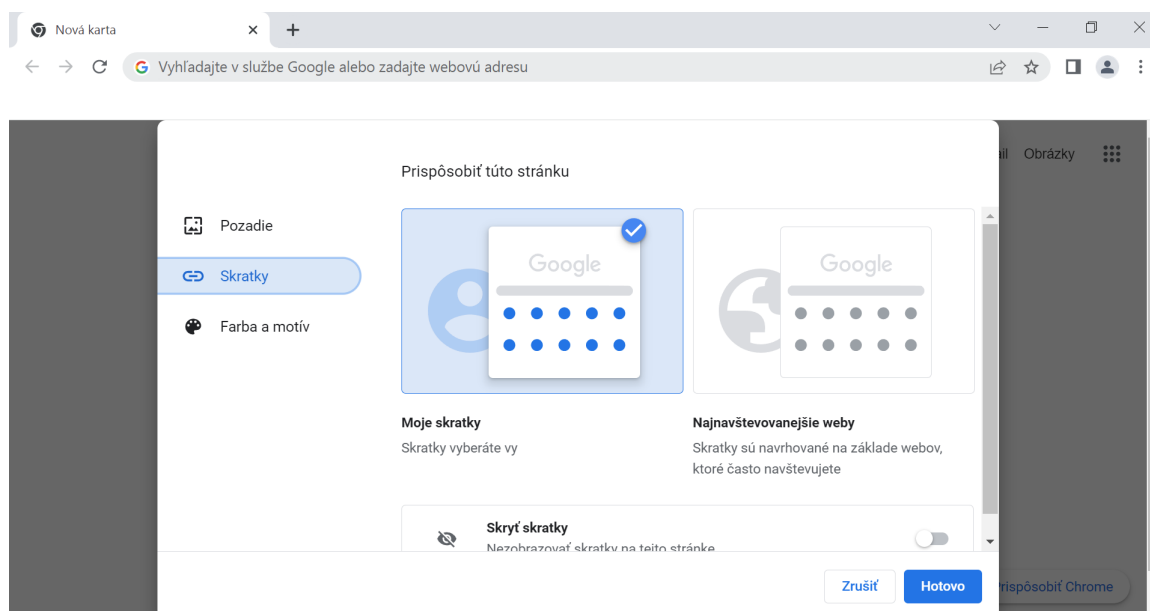
Prehliadač Google Chrome nám ponúka odkazy na niektoré často používané služby (Google, YouTube, Gmail, Bing,...) a tieto skratky si vieme prispôbiť podľa seba. Priamo do prehliadača je integrovaný tzv. Newsfeed (neustále aktualizovaný informačný kanál).

Okno webového prehliadača má svoje štandardné súčasti – Karty (1), Adresný riadok (2), Navigačné tlačidlá (3), Panel so záložkami (4).

Obrázok 18 – Štandardné súčasti okna prehliadača Chrome

Vo webovom prehliadači Chrome môžeme cez tlačidlo Prispôbiť Chrome v pravom dolnom rohu upravovať Pozadie, Skratky a Farby a motívy.

Obrázok 19 – Prispôsobenie Chrome – skratky

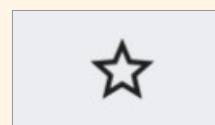

Úloha 5

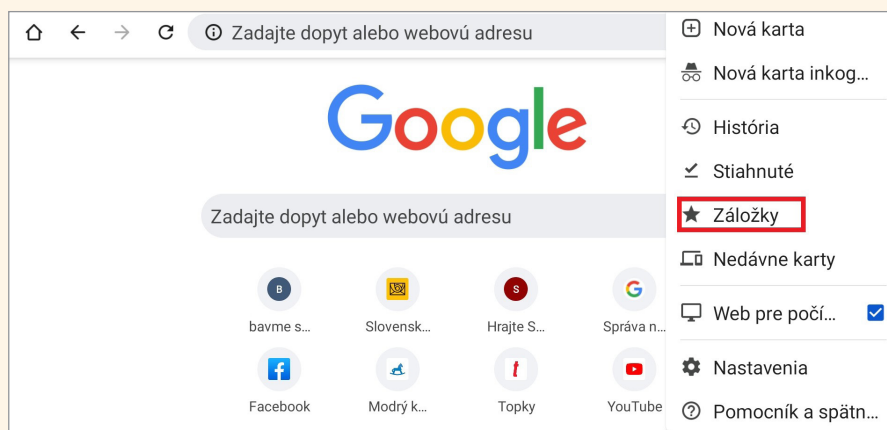
Spustíte webový prehliadač Chrome

Cez tlačidlo Hviezdička pridajte nasledujúce stránky:

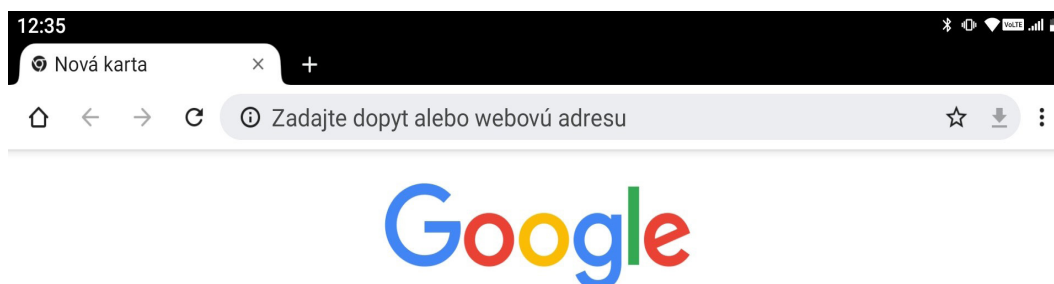
- a) Názov: Slovensko
 Adresa: www.slovensko.sk
- b) Názov: Hrady a zámky
 Adresa: www.hrady-zamky.sk
- c) Názov: Banky
 Adresa: www.banky.sk

Skontrolujte si výsledok:

Webový prehliadač v tablete nám rovnako umožňuje pripnúť najpoužívannejšie webové stránky na domovskú stránku prehliadača. Podrobnejší postup si ukážeme v kapitole 3.6 Záložky.

Obrázok 20 – Domovská stránka prehliadača

(*vzhľad pracovnej plochy a ikon, rovnako ako aj názvy aplikácií v našom tablete sa môžu od vyobrazenia na obrázku líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení)

3.3. Zadávame adresu webovej stránky

Väčšina webových adries začína trojicou písmen **www** (z anglického World Wide Web, v preklade celosvetová sieť, pavučina), ale nie je to podmienka. Za ňou nasleduje slovné spojenie často opisujúce zameranie alebo účel stránky ukončené bodkou a doménou prvej úrovne. **Adresa webovej stránky sa píše bez diakritických znakov.**

Úloha 6

Ako by mohla vyzerat' adresa webovej stránky vašej obce/mesta?

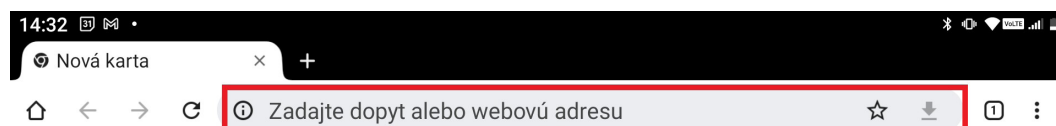
Príklad:

_____www_____ . _____poprad_____ . _____sk_____

Zapíšte adresu webovej stránky svojej obce/svojho mesta:

_____ . _____ . _____

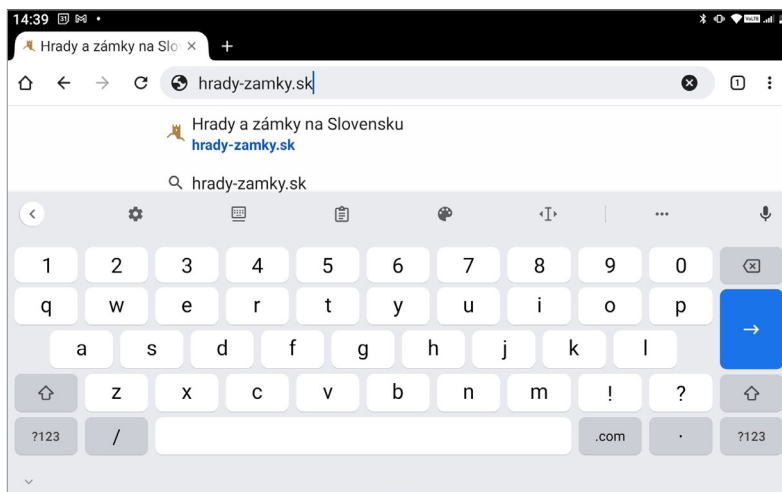
Adresu webovej stránky zadávame do adresného riadka prehliadača.

Obrázok 21 – Riadok na zadávanie vyhľadávania a zadávanie adresy stránky (*vzhľad riadku v našom tablete sa môže od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

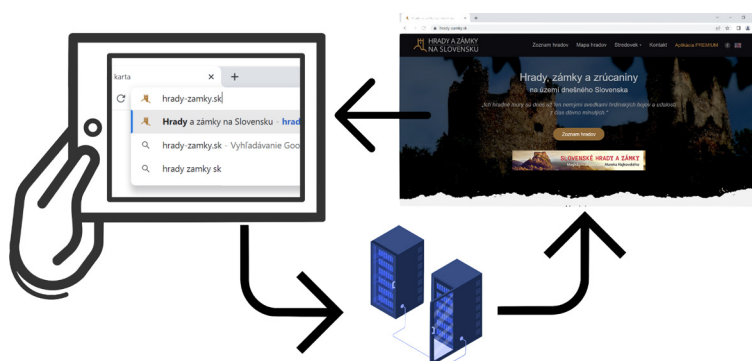
V prípade, že poznáme adresu webovej stránky (našli sme ju v nejakom časopise, odporúčal nám ju priateľ,...), napr. stránka Hradov a zámkov na Slovensku, postupujeme nasledovne:

1. Klikneme/ťukneme do riadku s adresou.
2. Do riadku napíšeme webovú adresu Hradov a zámkov na Slovensku (www.hrady-zamky.sk).
3. Stlačíme kláves **Enter** na klávesnici/na softvérovej klávesnici.

Obrázok 22 – Zadanie adresy stránky v prehliadači Google Chrome
(*vzhľad obrazovky pri zadávaní adresy stránky v prehliadači nášho tabletu
sa môže od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie
nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

Ako to funguje?

Obrázok 23 – Ako funguje zobrazenie webovej stránky

Úloha 7

Vyskúšajte do prehľadávača zadať nasledujúce adresy:

- www.slovensko.sk
- www.banky.sk

Občas sa nám stane, že v adrese urobíme preklep. Prehliadač nás na to upozorní.

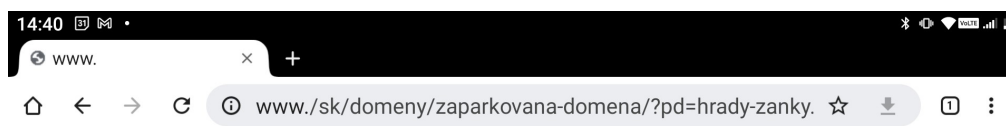

Úloha 8

V prehliadači zapíšete adresu webovej stránky s preklepom:

www.hrady-zanky.sk

Pozrite si hlásenie prehliadača, adresu opravte.

Tento web je nedostupný

Skontrolujte, či nie je v názve www. preklep.

DNS_PROBE_FINISHED_NXDOMAIN

Obrázok 24 – Chyba pri písaní adresy webovej stránky

(*vzhľad obrazovky pri zadávaní adresy stránky v prehliadači nášho tabletu sa môže od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

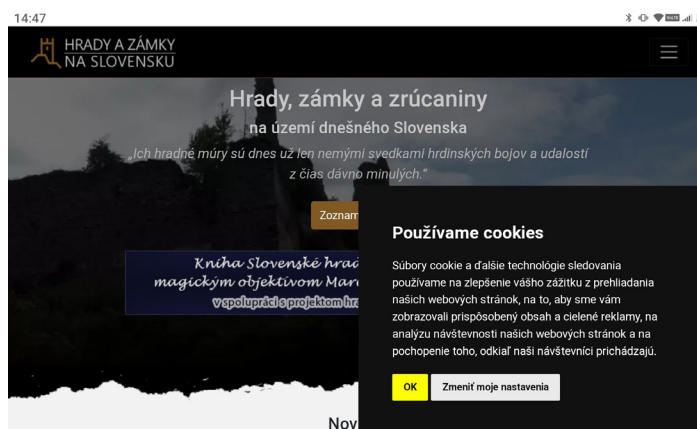
Upozornenie

Vždy si skontrolujte, či ste pri zadávaní adresy webovej stránky neurobili preklep.

3.3.1. Súbor cookies

Cookie (po anglicky koláčik, sušienka) je krátky textový súbor, ktorý do prehliadača odosielaajú navštívené webové stránky v momente ich navštívenia a ukladá sa v našom zariadení. Webovej stránke, ktorú sme navštívili, umožní zapamätať si informácie o našej návšteve, čo môže uľahčiť opätovné navštevovanie, napr. preferovaný jazyk, relevantnosť zobrazovaných reklám,...

Cookies sa dnes nachádzajú takmer na každej stránke a v drvivej väčšine prípadov dostaneme upozornenie o tom, že sa využívajú. Povinnosť uviesť upozornenie vyplýva zo zákona Európskej Únie o GDPR.

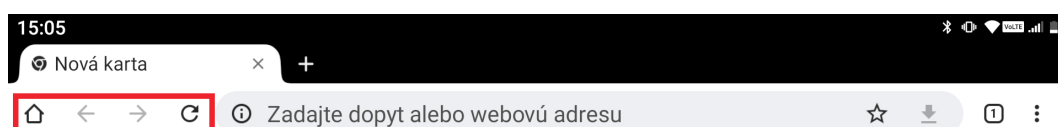

Obrázok 25 – Cookies

Cookies sa považujú za osobné informácie, pretože sú pre nás špecifické. Používanie súborov cookies je možné nastaviť pomocou internetového prehliadača.

3.4. Karty, pohyb medzi stránkami v rámci karty, obnovenie stránky

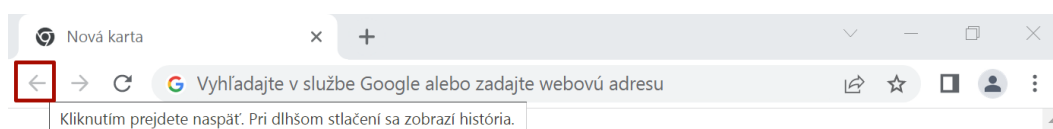
Často sa stáva, že v rámci jednej stránky postupne prechádzame obsahom a v istej chvíli sa potrebujeme vrátiť o niekoľko stránok späť. Na tento pohyb využívame šípky umiestnené naľavo od Adresného riadka. Po spustení prehliadača sú obe šípky neaktívne (sivé). Aktivujú sa až vtedy, keď cez hypertextové odkazy prechádzame na ďalšie stránky.

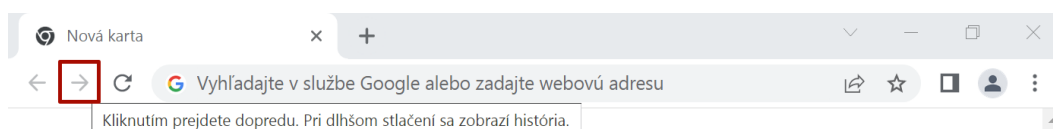
Obrázok 26 – Navigačné tlačidlá v prehliadači (Chrome)

(*vzhľad a usporiadanie navigačných prvkov prehliadača a obrazovky na pozadí v našom tablete sa môže od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

Pri práci na počítači/notebooku môžeme využiť pomoc v rámci popisu objektu, ku ktorému sa dostaneme, ak dlhšie podržíme myš bez kliknutia na šípku. Zobrazí sa nám informácia, čo kliknutie na myš vykoná. Dlhším podržaním sa nám zobrazí história posledných 20 stránok a možnosť prejsť k úplnej histórii. Áno, i to, čo sme si v minulosti prezerali, si prehliadač pamätá.

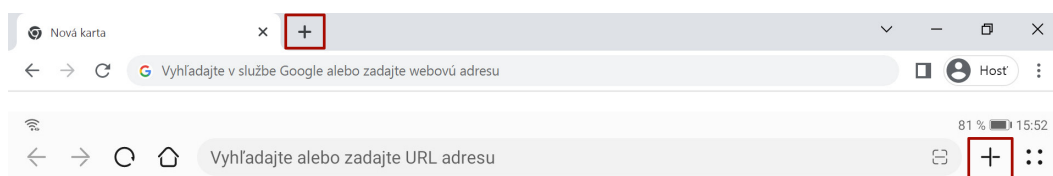

Obrázok 27 – Navigačné tlačidlá – šípka späť

Obrázok 28 – Navigačné tlačidlá – šípka dopredu

V jednom prehliadači je možné mať naraz otvorených viacero kariet. Novú kartu otvoríme kliknutím na + vedľa aktuálnej karty, resp. na konci adresného riadka.

Obrázok 29 – Nová karta v prehliadači Chrome (notebook, tablet)

Ďalšou možnosťou pri práci s počítačom/notebookom je stlačiť kombináciu klávesov CTRL+T. Ale ako sa vraví, všetkého veľa škodí. Treba si uvedomiť, že s narastajúcim počtom otvorených kariet v prehliadači sa prehliadač spomalí.

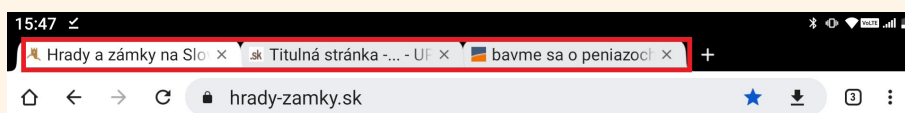

Úloha 9

V prehliadači otvorte 3 nové karty a do každej postupne zadajte nasledujúce adresy:

- www.hrady-zamky.sk
- www.banky.sk
- www.posta.sk

Skontrolujte si výsledok:

Ak načítavanie stránky trvá príliš dlho, nemusíme čakať, až kým ju prehliadač zobrazí celú. Ak sa zobrazila tá časť, ktorú potrebujeme, môžeme so stránkou pracovať alebo načítavanie zastavíme. Využijeme na to tlačidlo v tvare x, ktoré sa nachádza medzi navigačnými tlačidlami a na určitú dobu (kým sa stránka načítava) nahradilo tlačidlo obnovenia stránky (v tvare zatočenej šípky).

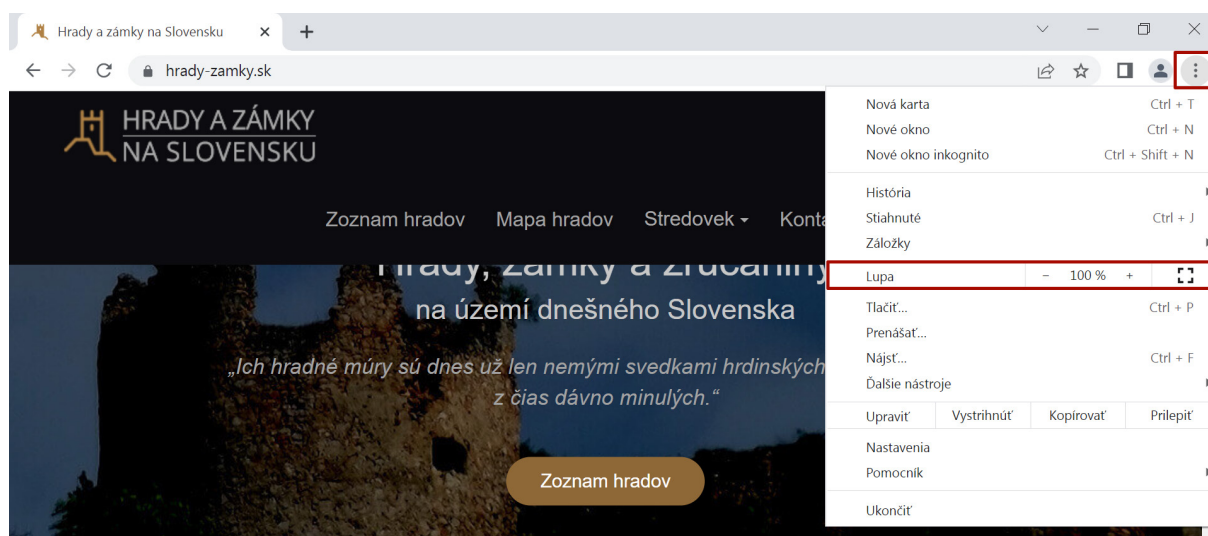
Obrázok 30 – Zmena navigačných tlačidiel – zastavenie načítavania/obnovenie stránky

Doba načítavania stránky je ovplyvnená typom stránky, jej obsahom, rýchlosťou pripojenia na internet, funkčnosťou, zaťažením servera, na ktorom je stránka umiestnená.

Môže sa stať, že sa webová stránka na prvýkrát nenačíta správne – nezobrazia sa všetky časti, obrázky,... . Môžeme sa pokúsiť načítať ju ešte raz pomocou tlačidla obnovenia stránky. Akciu obnovenia stránky môžeme využiť aj v prípade, že sa pri načítavaní stránky objaví chybové hlásenie. Ak sme skontrolovali adresu a je správna, a napriek tomu sa objaví hlásenie o chybe, mohlo dôjsť k problému v spojení so serverom, na ktorom je stránka uložená.

3.5. Zväčšenie stránok a ich čitateľnosť

Niekedy sa zdá, a s pribúdajúcim vekom je to i častejšie, že zobrazované informácie na webových stránkach majú veľmi malé písmo. Aby sme nemuseli brať do ruky lupu a prikladať ju k monitoru, prehliadač v počítači/notebooku (Chrome) má lupu v sebe už zabudovanú a dokáže nami požadovanú stránku zväčšiť a tým zväčšiť i veľkosť nami čítaného písma. Lupu zobrazíme cez tlačidlo prispôsobenia Chrome.

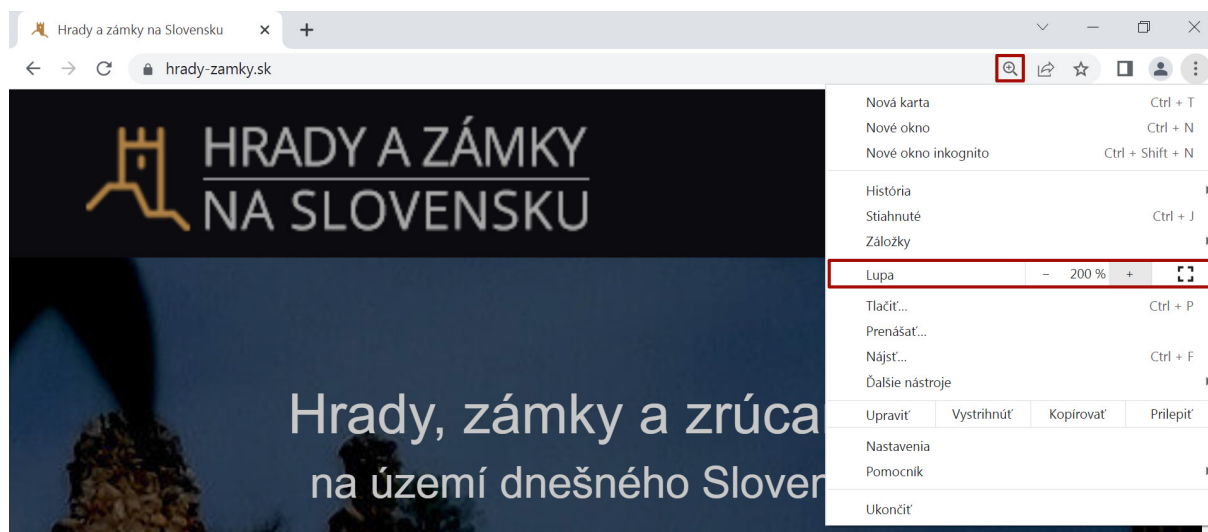

Obrázok 31 – Lupa – 100 %

Na zväčšenie/zmenšenie stránky môžeme využiť 3 postupy.

1. Cez tlačidlo prispôsobenia Chrome (3 bodky celkom vpravo hore) upravíme Lupu cez + alebo - na príslušné percento (napr. 125 % alebo 75 %).
2. Pomocou klávesnice. Stlačením klávesu CTRL a pri jeho stálom držaní stláčame kláves + na numerickej časti klávesnici pre zväčšenie, respektíve kláves - pre zmenšenie stránky.
3. Pomocou klávesnice a myši. Stlačením klávesu CTRL a pri jeho stálom držaní, kolieskom myši nastavíme požadované zväčšenie/zmenšenie stránky.

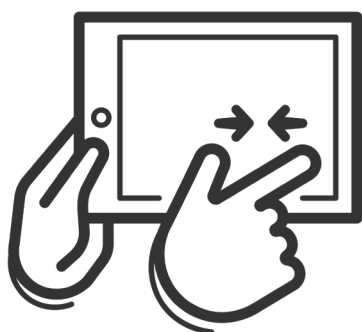
Akonáhle sme zväčšili/zmenšili stránku, v pravom hornom rohu (riadok, do ktorého vpisujeme adresy stránok) sa objaví ikonka lupy.

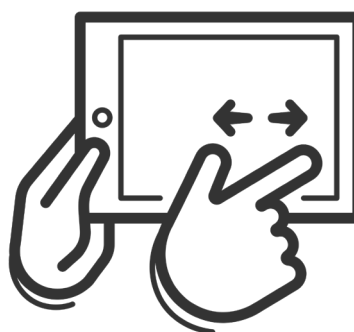
Obrázok 32 – Lupa – zväčšenie na 200%

V prípade, že dané zmenšenie/zväčšenie chceme vrátiť do pôvodného stavu, nastavíme lupu na hodnotu 100%. Druhou možnosťou je najskôr kliknúť na ikonu lupy a potom kliknúť na tlačidlo **Resetovať**.

Pri práci na tablete je zmenšenie alebo zväčšenie zobrazeného obsahu na obrazovke jednoduchšie, nakoľko stačí použiť dva prsty a posúvať ich smerom k sebe alebo od seba (tzv. zoom).

Obrázok 33 – Zmenšenie na tablete

Obrázok 34 – Zväčšenie na tablete

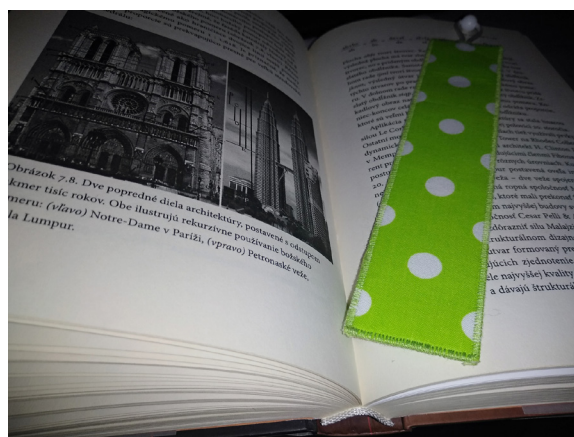
Úloha 10

Do adresného riadka napíšte webovú adresu **sudokuonline.sk**. V prípade, že pracujete na tablete zväčšíte zobrazovanú stránku a následne ju zmenšíte na pôvodnú veľkosť.

3.6. Záložky

Pri prezeraní webových stránok často nájdeme stránky, na ktoré sa chceme časom vrátiť. Pamäť väčšiny z nás je obmedzená, a preto je vhodné si stránky niekde ukladať. Nie je však potrebné ukladať celú stránku, ale postačí uložiť/zapamätať si webovú adresu stránky. Jednou z možností je mať po ruke zošit, kde si takéto webové stránky zapíšeme. Ak sa chceme niekedy o týždeň na stránku vrátiť, musíme jej adresu opäť zapísať do adresného riadka. Druhou možnosťou je ukladať si adresy stránok niekde do vytvoreného súboru, ale takto pri ich použití budeme potrebovať súbor otvoriť, vybrať adresu a vložiť ju do riadka adresy. Najlepšou a najefektívnejšou možnosťou na ukladanie webových stránok v prehliadači je využívať **záložky**.

Ide o vhodnú formu archivácie obľúbených webových stránok, ku ktorým chceme pravidelne pristupovať. Záložky sme doteraz pravdepodobne využívali hlavne pri knihách, kde si záložkou označujeme miesto v knihe, kam sa chceme vrátiť alebo kde sme prestali čítať.

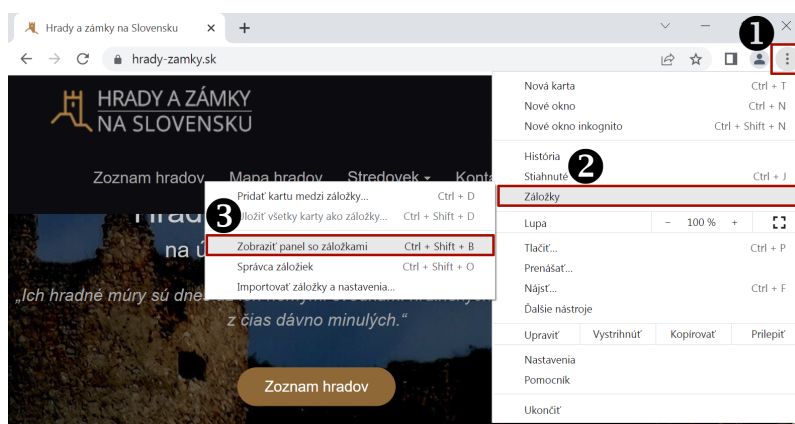

Obrázok 35 – Záložka do knihy

Teraz sa naučíme v prehliadači vytvárať a upravovať záložky na webové stránky, ku ktorým sa chceme opakovane vracieť.

Pri práci na **počítači** nastavíme zobrazenie **Panela so záložkami**.

Cez tlačidlo v Chrome (1) vyberieme Záložky (2) a klikneme na položku (3) **Zobraziť panel so záložkami**.

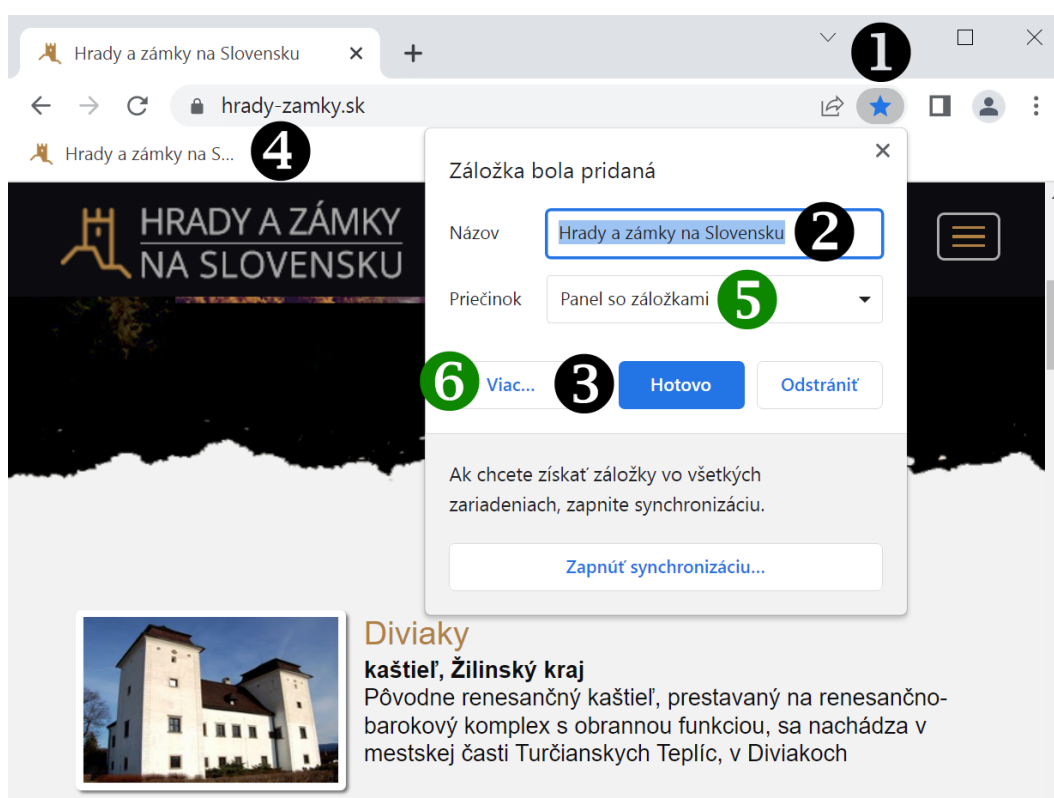
Obrázok 36 – Panel so záložkami

Vytvárame záložky na počítači

Ak si chceme medzi záložky uložiť stránku, na ktorej aktuálne sme (napr. www.hrady-zamky.sk), postupujeme nasledovne:

1. Po načítaní stránky klikneme v riadku s adresou na tlačidlo s hviezdikou – Pridať kartu medzi záložky (1).
2. Môžeme zmeniť názov záložky (2), z dôvodu že niektoré stránky majú veľmi dlhé názvy.
3. Klikneme na tlačidlo Hotovo (3).

Záložka sa automaticky zobrazí v paneli so záložkami (4). Záložka bola umiestnená do priečinka Panel so záložkami.

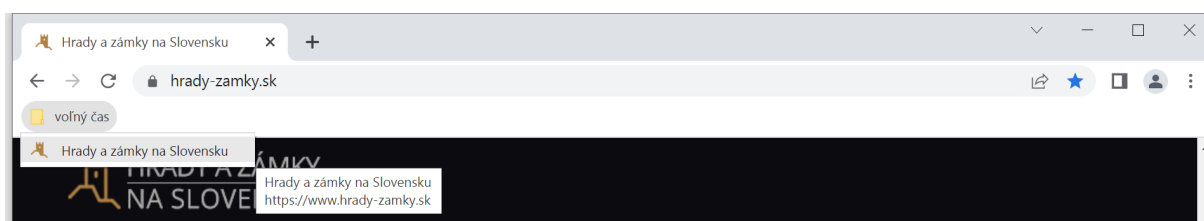
Obrázok 37 - Pridanie stránky medzi záložky na Panel so záložkami

Ak si chceme záložku zaradiť do osobitného priečinka, opäť klikneme na (1) a najskôr nastavíme príslušný priečinok (5). Ak ďalšie priečinky nemáme a chceme si jednotlivé záložky kategorizovať, potrebujeme vytvoriť nové priečinky. Pri pridávaní novej záložky klikneme na tlačidlo **Viac ...** (6).

V otvorenom menu na úpravu záložky klikneme na tlačidlo **Nový priečinok** a vytvorí sa nám priečinok, ktorý si môžeme vhodne pomenovať (napr. voľný čas) a jeho pomenovanie potvrdiť klávesom **Enter**.

Obrázok 38 – Úprava záložky - nový priečinník so záložkami

Uložený priečinník je aktívne vybraný a záložka sa doň uloží, ak je podfarbený sivou farbou. Následne klikneme na tlačidlo **Uložiť** a naša záložka je hotová a je uložená v nami vytvorenom priečinníku. Priečinník sa zobrazí v Paneli so záložkami.

Obrázok 39 – Úprava záložky - nový priečinník so záložkami

Záložky, ktoré uložíme priamo do Panela so záložkami, sú viditeľné pod adresným riadkom. Ak ich je veľa, v pravom rohu sa objaví šípka, cez ktorú je možné zobrazit ostatné stránky, ktoré sa nezmestili do aktuálneho zobrazenia.

Spôsob pridávania záložiek cez pravé tlačidlo myši:

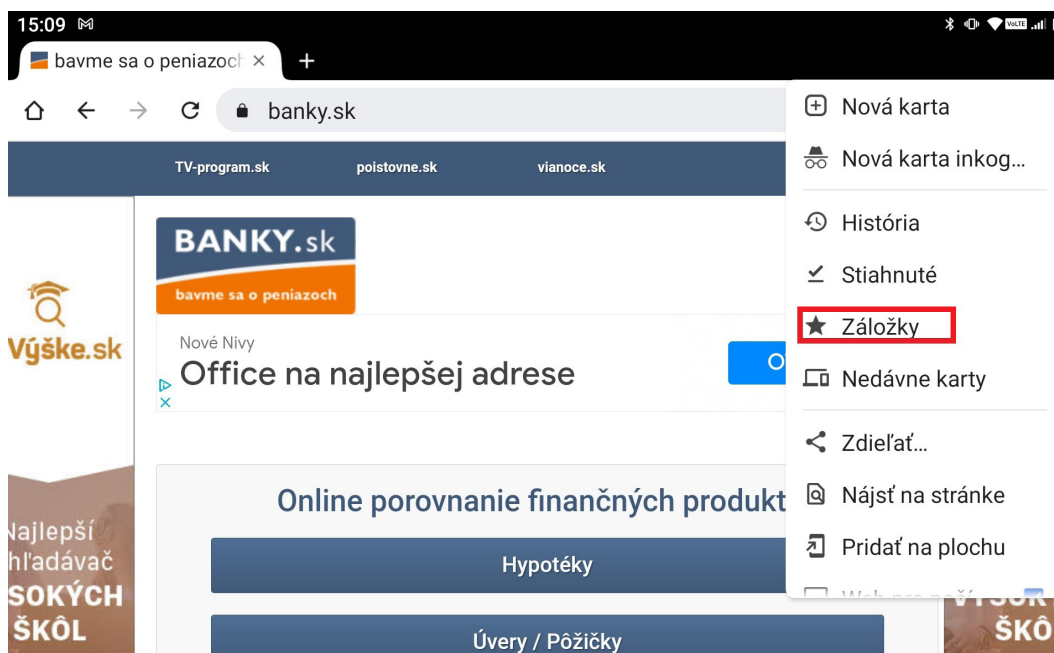
1. Na paneli pod riadkom, do ktorého zadávame adresu, klikneme pravým tlačidlom myši.
2. Zobrazí sa nám menu, v ktorom máme možnosti práce so záložkami, nachádzajúcimi sa pod riadkom pre webovú adresu.
3. Z ponúkaných možností vyberieme možnosť **Pridať stránku**.
4. Otvorí sa nám okno **Upraviť záložku**, v ktorom môžeme upraviť parametre našej záložky, napr. záložke môžeme priradiť vlastný názov.
5. Po všetkých úpravách to dáme uložiť, kliknutím na tlačidlo **Uložiť** a tým je záložka na stránku hradov a zámkov na Slovensku vytvorená.

Vytvárame záložky v tablete

Pri práci na tablete opäť používame tlačidlo 3 alebo 4 bodky na zobrazenie ponuky ďalších činností v prehliadači. (V závislosti od operačného systému a konkrétnej verzie prehliadača v našom tablete).

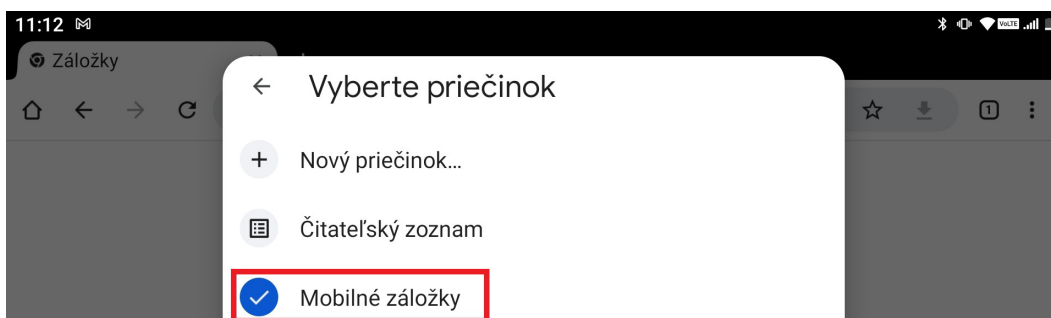
Obrázok 39 – Ponuka ďalších činností v prehliadači – prehliadač Chrome (*vzhľad ponuky v prehliadači nášho tabletu a obrazovka na pozadí sa môžu od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

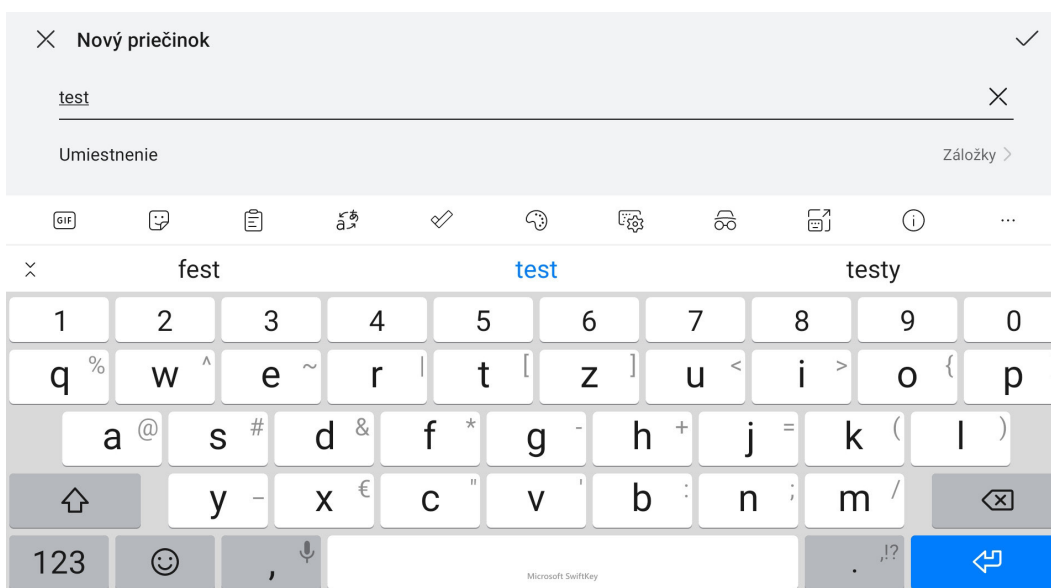
Obrázok 40 – Ukážka ponuky ďalších činností – pre zobrazenie možností práce so záložkami

Výhodou ukladania často navštevovaných webových stránok do záložiek je to, že sa k týmto stránkam vieme kedykoľvek rýchlo vrátiť cez možnosť Záložky v ponuke ďalších činností prehliadača. Ak by sme už záložiek mali veľa, je vhodné si ich zoskupiť do priečinkov. Názvy priečinkov si volíme tak, aby sme vedeli, akú skupinu webových stránok daný priečinok obsahuje. Presné postupy pri ukladaní stránok do záložiek, zoskupovaní záložiek do priečinkov a rýchlom otváraní uložených stránok cez záložky v prehliadači, závisia od konkrétnej verzie nášho prehliadača. Preto ak ilustračné obrázky v tejto kapitole nezodpovedajú presne tomu, čo po danom kro-

ku vidíme na obrazovke svojho tabletu, riadime sa inštrukciami školiťa, alebo si pozorne prezrieme zoznam ponuky v našom prehliadači a postupujeme intuitívne.

Obrázok 41 – Pridanie nového priečinka pre záložky – v prehliadači Chrome vyberieme možnosť Mobilné záložky
(*postup pri pridávaní nového priečinka v prehliadači nášho tabletu sa môže od vyobrazenia na obrázku líšiť v závislosti od verzie prehliadača v našom tablete)

Obrázok 42 – Pomenovanie nového priečinka – prehliadač Chrome
(*vzhľad tlačidla v prehliadači nášho tabletu a obrazovka na pozadí sa môžu od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

Obrázok 43 – Tlačidlo na zobrazenie ponuky – prehliadač Chrome
(*vzhľad tlačidla v prehliadači nášho tabletu a obrazovka na pozadí sa môžu od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému, verzie prehliadača a našich osobných nastavení)

Úloha 11

V prehliadači pridajte 4 záložky do priečinku Záložky:

- www.slovensko.sk
- www.banky.sk
- www.mirri.gov.sk
- www.minedu.sk

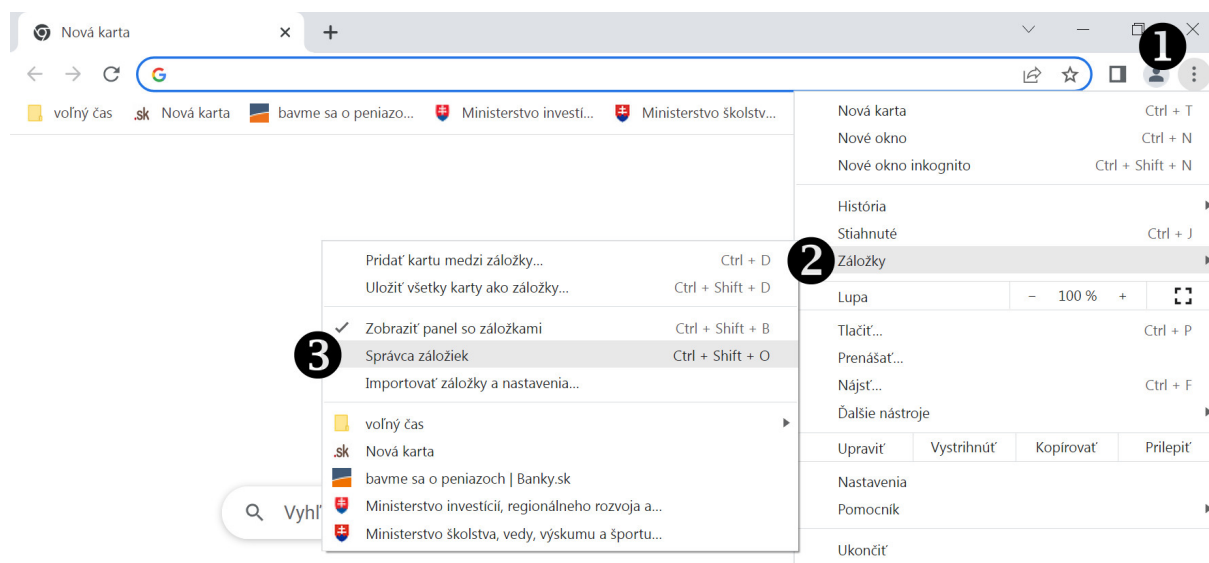

Úloha 12

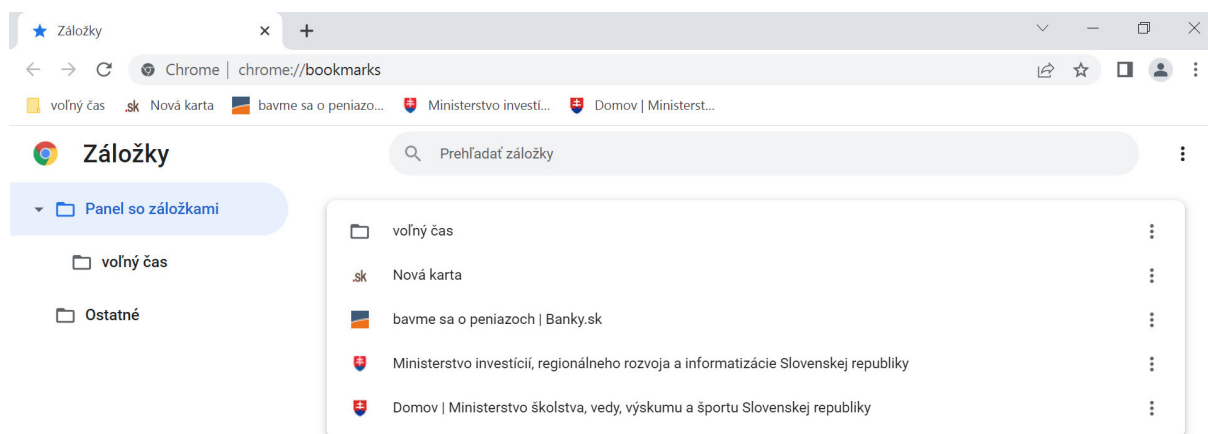
V prehliadači pridajte do priečinku Záložky tri záložky (stránku svojej obce, www.posta.sk a www.poistenie.sk).

Upravujeme záložky v počítači

V prípade, ak je záložiek veľa, je potrebné si ich z času na čas pretriediť, respektíve zorganizovať. Na to využijeme **Správca záložiek**.

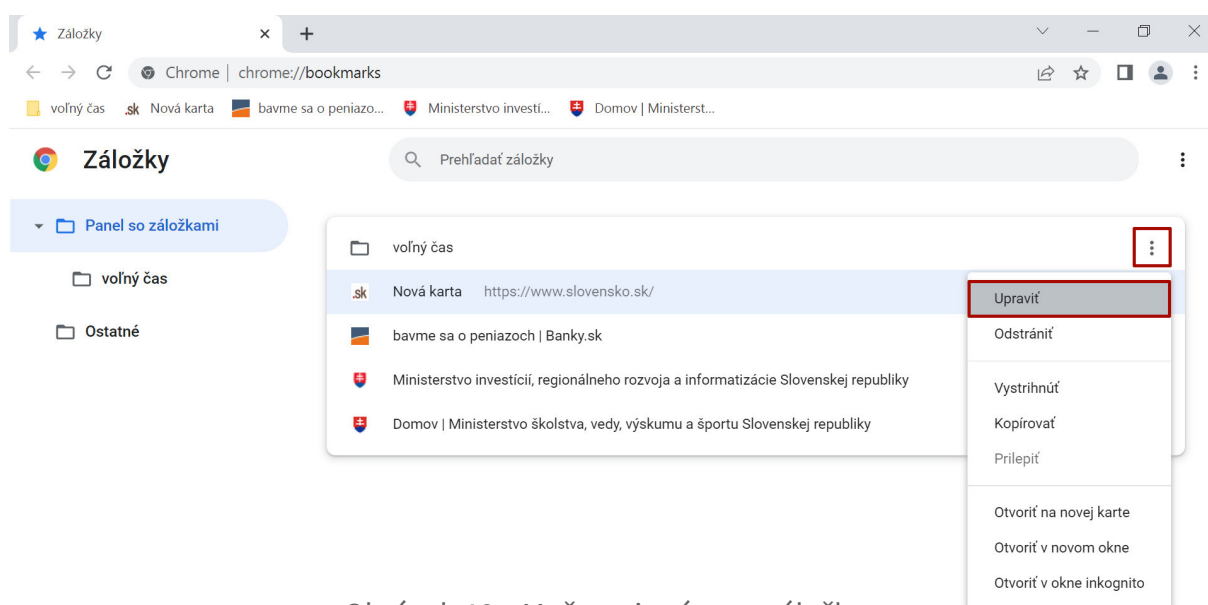
Obrázok 44 – Správca záložiek

Obrázok 45 – Upravujeme zoznam záložiek

Ako vidno na obrázku 45, niektoré pomenovania sú príliš dlhé a tak ich nemusí byť na Paneli so záložkami celé vidieť (*Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky*), resp. z niektorých pomenovaní nie je jasné, o akú stránku presne ide (*Nová karta*) alebo sú tam navyše slová, ktoré tam nie sú potrebné (*Domov / Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky*).

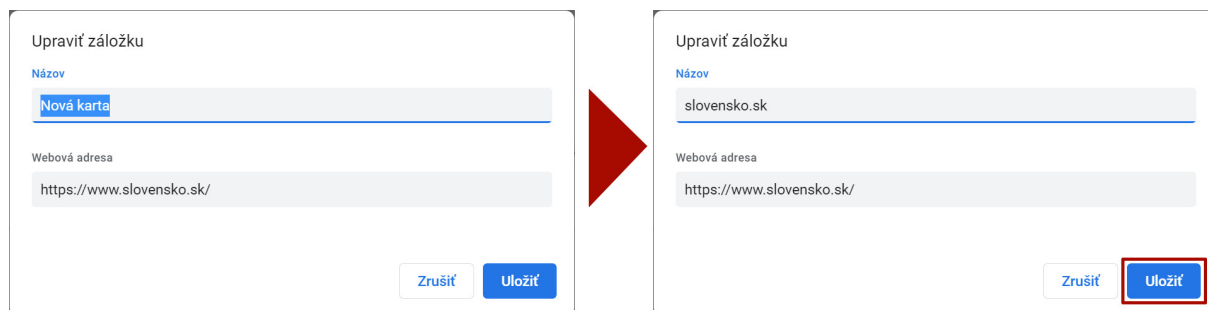
Kliknutím na tlačidlo s tromi alebo štyrmi bodkami na vybranej záložke sa rozvinie menu s možnosťami pre danú záložku. Jednou z nich je i možnosť **Upraviť**.

Obrázok 46 – Možnosti práce so záložkou

Dostaneme sa do možnosti upraviť názov a webovú adresu. Názov by mal ostať výstižný pre nás, ale zároveň by nemal byť príliš dlhý. Ideálny názov je jednoslovný alebo skratka, ktorej rozumieme. Napríklad v našom prípade postačí, ak zmeníme

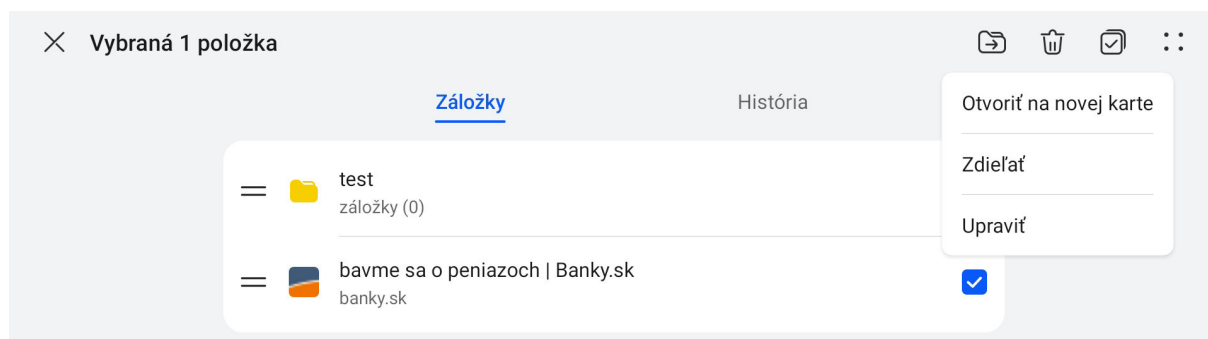
názov na slovensko.sk. Po dokončení úprav treba stlačiť **Enter** alebo kliknúť na tlačidlo **Uložiť** a naše úpravy budú automaticky uložené.

Obrázok 47 – Zmena názvu záložky

Upravujeme záložky v tablete

Podržíme konkrétnu záložku (dlhý dotyk) a prepneme sa do režimu, v ktorom pribudnú zaškrŕtávacie políčka. Ponúkne nám možnosti presunu , odstránenia , aj ďalšie možnosti – otvoriť na novej karte cez ikonku dvoch čiarok a **upraviť**.

Obrázok 48 – Možnosti úprav záložky v tablete

(*ponuka možností a jej vzhľad na obrazovke nášho tabletu sa môžu od vyobrazenia na obrázku mierne líšiť v závislosti od verzie prehliadača v našom tablete)

Zvolením možnosti Upraviť sa dostaneme do možnosti upraviť názov a webovú adresu.

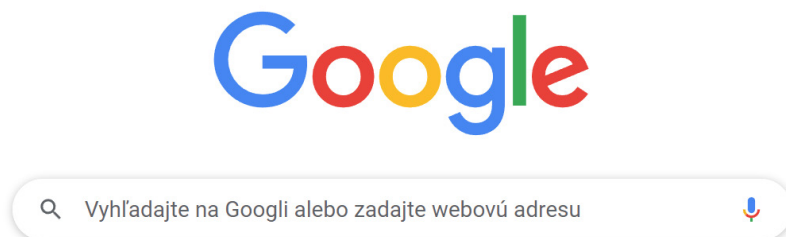
Úloha 13

V prehliadači upravte názvy 3 záložiek umiestnených na Paneli so záložkami/v Záložkách:

- Hradý a zámky na Slovensku (www.hrady-zamky.sk) –
Hrady a zámky v SR
- bavme sa o peniazoch | Banky.sk (www.banky.sk) – **Banky**
- Poistenie online | Poistenie.sk (www.poistenie.sk) – **Poistenie**

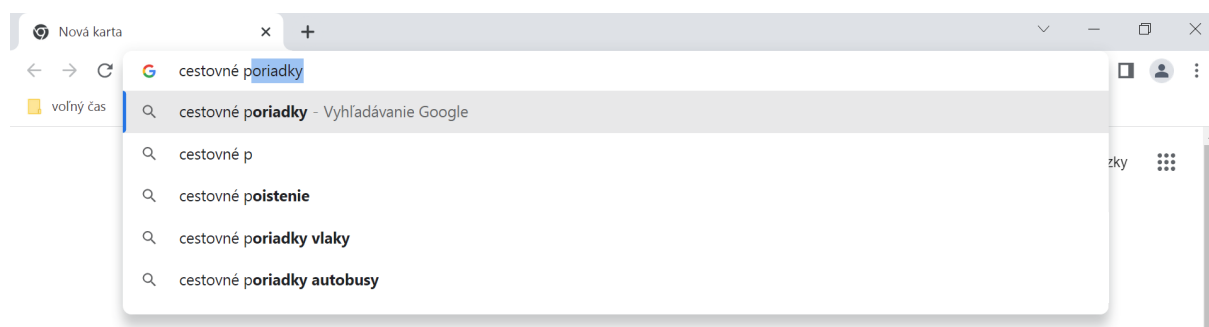
4. Vyhľadávame vo vyhľadávačoch

Internet je zdrojom a archívom množstva informácií. Vlastne na ňom nájdeme takmer ľubovoľnú informáciu, ktorú hľadáme. Stačí sa len správne pýtať. Najznámejším a teda aj najviac využívaným vyhľadávačom je Google (www.google.sk).

Obrázok 49 – Vyhľadávač Google

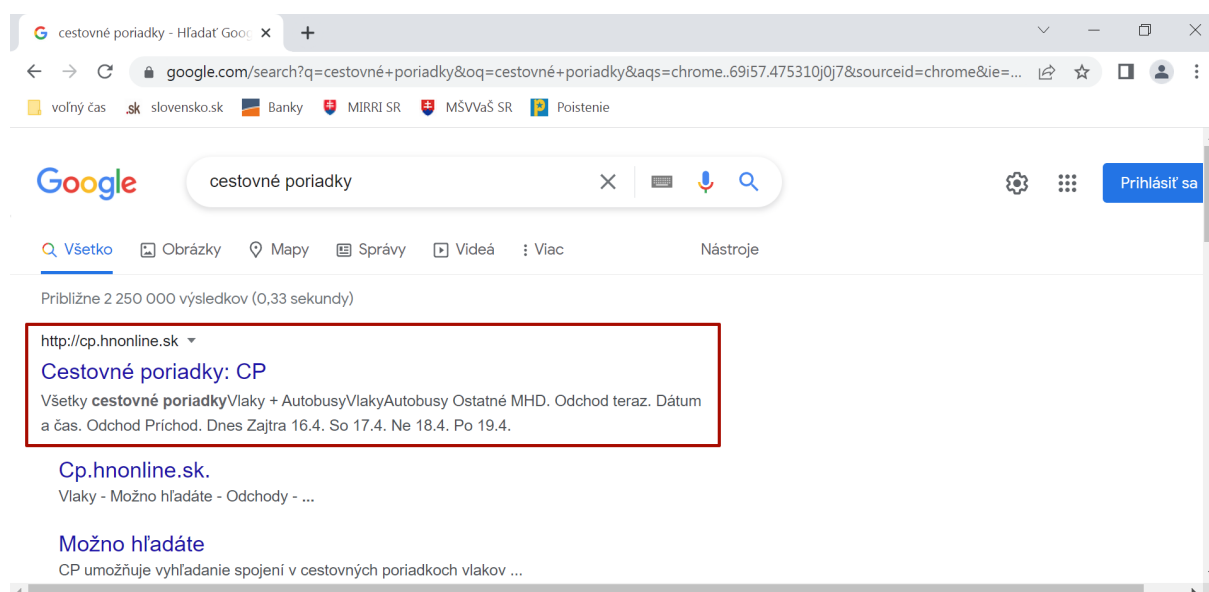
Vo vyhľadávači Google môžeme použiť riadok na zadanie webovej adresy, ale aj na vyhľadávanie informácií. Jednou z častých vecí vyhľadávaných na internete sú autobusové a vlakové spojenia. Spojenia autobusov a vlakov vieme nájsť aj osobitne na stránkach jednotlivých dopravcov. Existuje však i komplexnejšie riešenie. Ak chceme vyhľadať cestovné poriadky vlakov a autobusov a nepoznáme presnú adresu webovej stránky, postačí dať do vyhľadávača dopyt vo forme slovného spojenia „cestovné poriadky“. Je možné písať aj bez diakritiky. Vyhľadávač väčšinou vyhľadáva spojenie bez diakritiky aj keď sme ju zadali.

Obrázok 50 – Zadávanie výrazu do adresného riadka a jeho automatické dopĺňanie

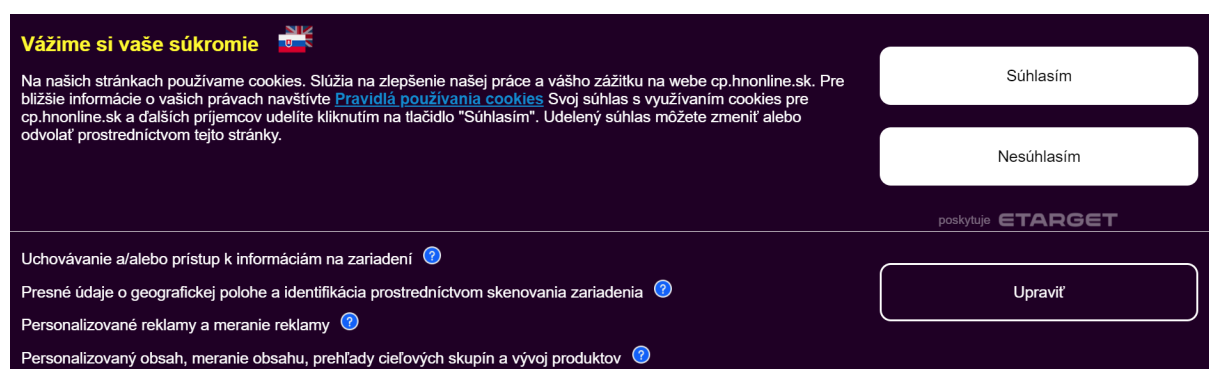
Ako vidíme na obrázku, prehliadač sa pokúša „čítať“ naše myšlienky a tipuje, čo asi chceme napísať. Netreba sa diviť jeho presnosti, nakoľko každú požiadavku, ktorú ľudia zadajú, si pamätá, uloží a podľa toho, ktoré sa ako často vyskytujú, ich zaradí do ponuky možností pri vyhľadávaní.

Po zadaní slovného spojenia a stlačení klávesu **Enter**, nás prehliadač nasmeruje na stránky vyhľadávača a ponúkne nám možné stránky, ktoré asi hľadáme.

Obrázok 51 – Vyhľadávanie spojenia „cestovné poriadky“

Ako prvý odkaz je adresa **cp.hnonline.sk**. Po kliknutí na **hypertext** sa dostaneme na stránku cestovných poriadkov. Súčasná legislatíva v otázke používania súborov cookies vyžaduje potvrdenie ich využívania zo strany používateľa.

Obrázok 52 – Informácia ohľadom použitia súborov cookies

Pri každom vyhľadávaní sú k dispozícii tisícky, niekedy milióny webových stránok s užitočnými informáciami. Google teda môžeme charakterizovať ako obrovskú **knižnicu stránok**, resp. systém, ktorý zoraduje, vyhľadáva a ukladá internetové stránky.

Google poskytuje výsledky vo viacerých užitočných formátoch (texty, obrázky, videá,...), aby nám pomohol rýchlejšie nájsť, čo hľadáme.

Cestovné poriadky

Aktuality

- [Odrieknuté vlaky ZSSK](#)
- Aktuálne cestovné poriadky regionálnych autobusov na území Bratislavského kraja nájdete na [stránke dopravcu ARRIVA Mobility Solutions](#)

SPOJENIE
Všetky cestovné poriadky

ODCHODY
Všetky cestovné poriadky

ZASTÁVKOVÉ CP
Všetky cestovné poriadky

+
Vybrať cestovný poriadok

ODKIAL:

KAM

< Dnes > < Teraz >

☒ Odchod ☐ Príchod

☐ Len priame spojenia [Rozšírené zadanie](#)

HĽADAŤ

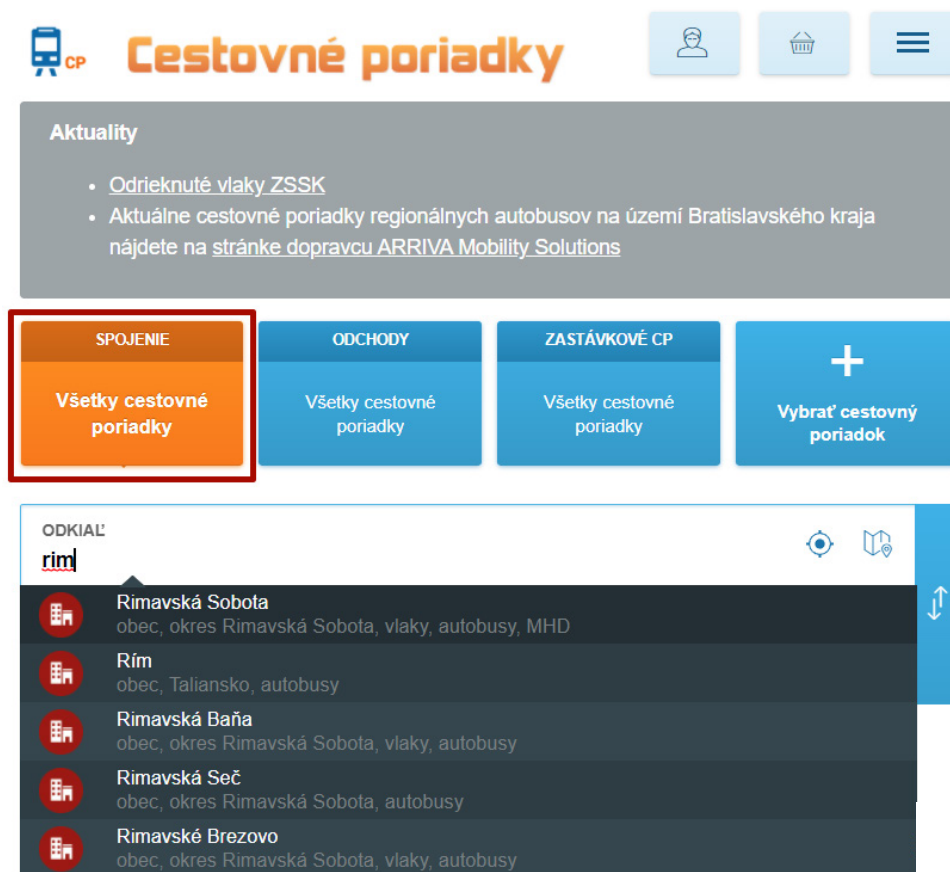
Obrázok 53 – Úvodná stránka Cestovné poriadky (cp.hnonline.sk)

4.1. Vyhľadávame cestovné poriadky

Prostredníctvom stránky **cp.hnonline.sk** je možné vyhľadávať nielen autobusové a vlakové spojenia, ale tiež v sebe zahŕňa možnosť vyhľadávať cestovné poriadky mestskej hromadnej dopravy.

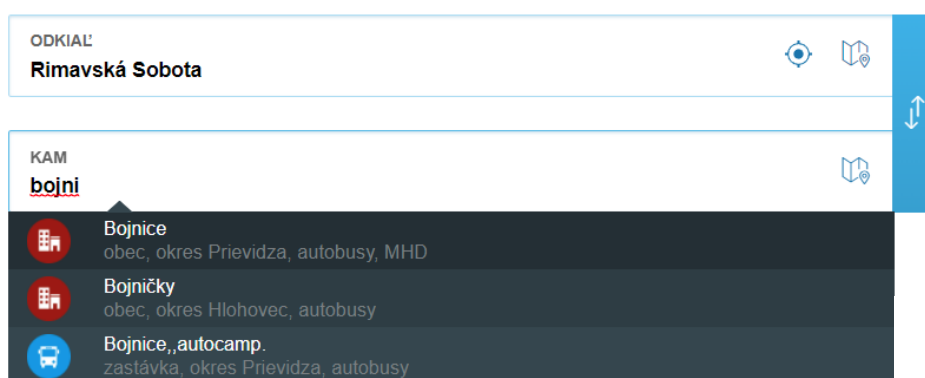
Na úvodnej stránke cestovných poriadkov máme k dispozícii prednastavené cestovné poriadky (napr. spojenia, odchody,...). Zobrazené cestovné poriadky sa menia podľa toho, ktoré sa najčastejšie využívajú. Vždy len jeden cestovný poriadok je aktívny (zvýraznený oranžovou farbou so šípkou dolu), v našom prípade cestovný poriadok pre „Vlaky“. Ak nám nevyhovuje ani jeden zobrazený cestovný poriadok, môžeme kliknúť na tlačidlo „Vybrať cestovný poriadok“ a vybrať taký cestovný poriadok, ktorý potrebujeme.

Zamerajme sa na vyhladanie cestovného spojenia na cestu z Rimavskej Soboty do Bojníc. Keďže nevieme, či budeme cestovať iba vlakom alebo iba autobusom alebo kombináciou oboch, tak si vyberieme „Všetky cestovné poriadky“.

Obrázok 54 – Výber cestovného poriadku a začiatku cesty

Ak začneme písať začiatkové písmena miesta, z ktorého chceme odchádzať, stránka nám začne okamžite ponúkať možné zastávky, aby nám to uľahčila. Kliknutím na ponúkané miesto zvolíme začiatok cesty. Podobne sa dá postupovať pri voľbe cieľového miesta.

Obrázok 55 – Ponuka automatického výberu zastávky

Ešte vyberieme deň a čas, kedy chceme cestovať a môžeme dať vyhľadávať cez tlačidlo HLADAŤ. Ak nezvolíme konkrétny deň a čas, vyhľadávanie sa uskutoční k aktuálnemu času vyhľadávania.

Obrázok 56 – Zadanie vyhľadávania na konkrétny deň a čas

Po vyplnení všetkých údajov systém vyhľadá a ponúkne nám niekoľko možností, ako môžeme cestovať z Rimavskej Soboty do Bojníc.

Obrázok 57 – Ponúkané možnosti cestovania

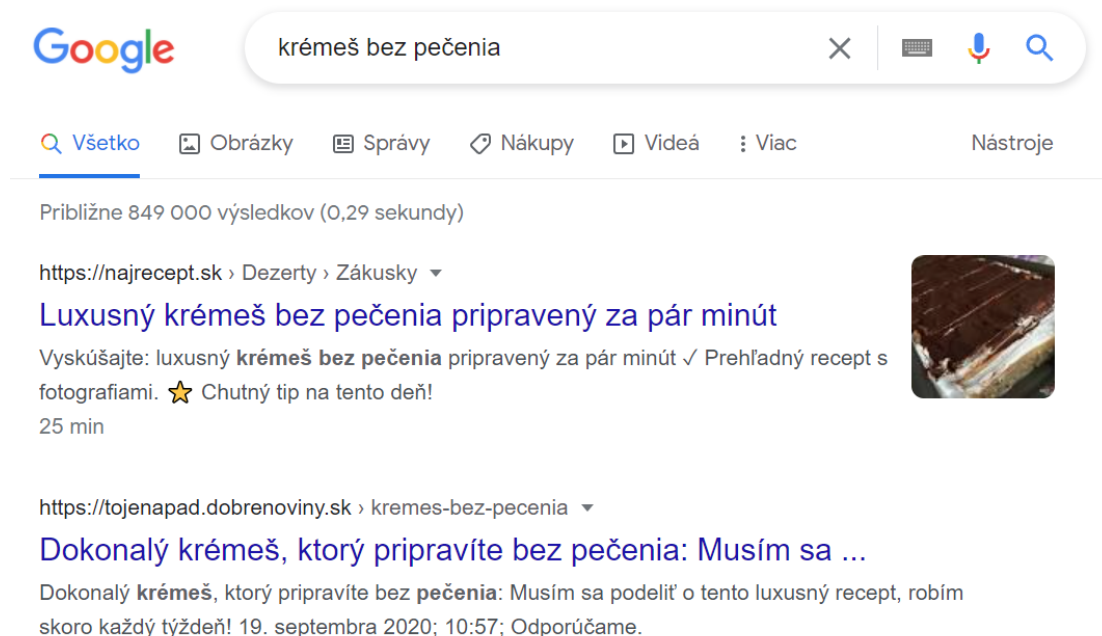
Úloha 13

Na stránke cestovných poriadkov nájdite spojenie z miesta svojho bydliska na Štrbské Pleso na najbližšiu sobotu.

4.2. Vyhľadávame recepty

Kedysi sa odovzdávali recepty len v rámci rodiny, prípadne priateľov a známych. Dnes existuje na internete množstvo receptov s fotonávodom alebo videonávodom, a tak si môžeme vyskúšať uvariť aj jedlá, resp. upiecť dobroty, ktoré sme doteraz nerobili. Do vyhľadávača zadáme názov jedla, koláča,... a môžeme si vyberať z množstva ponúkaných receptov.

Napr. ak by sme chceli urobiť celej rodine radosť z niečoho sladkého, tak si do vyhľadávača zadáme slovné spojenie „krémeš bez pečenia“.

Obrázok 58 – Vyhľadávanie receptu na krémeš bez pečenia

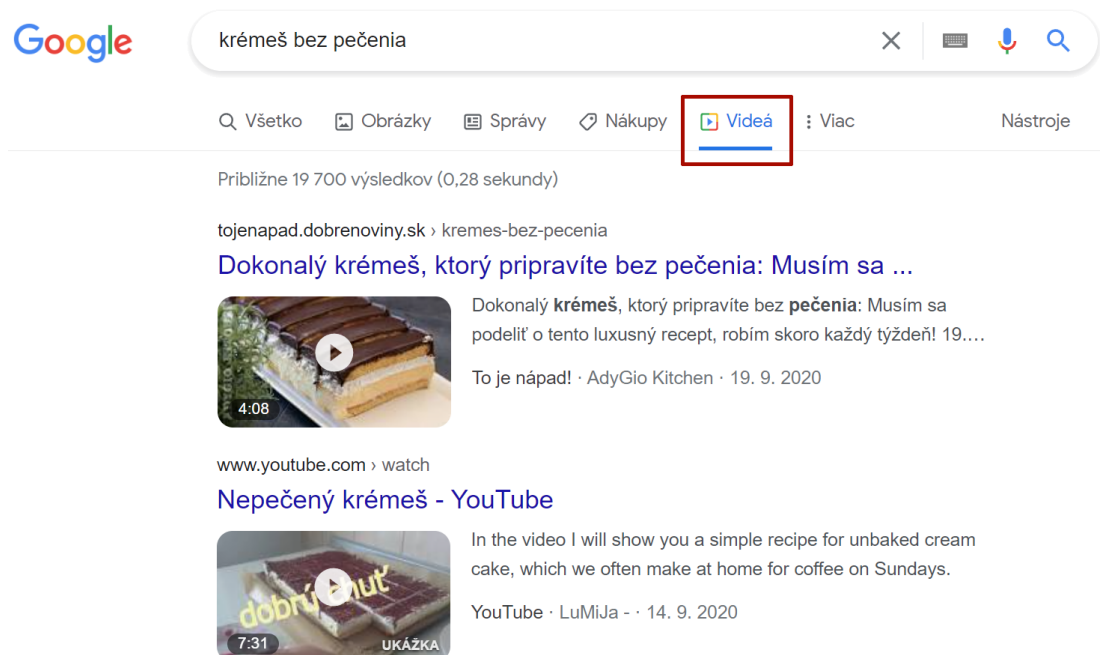
Vyhľadané webové stránky si môžeme postupne prezerať, a ak sa nám niektorý recept páči, môžeme ho použiť. Mnohé recepty majú aj recenzie od ľudí, ktorí ich už využili, a tak aj tieto recenzie nám môžu poslúžiť pri výbere.

Ak „zrolujeme“ na koniec stránky môžeme prezerať ďalšie vyhľadané stránky s receptami.

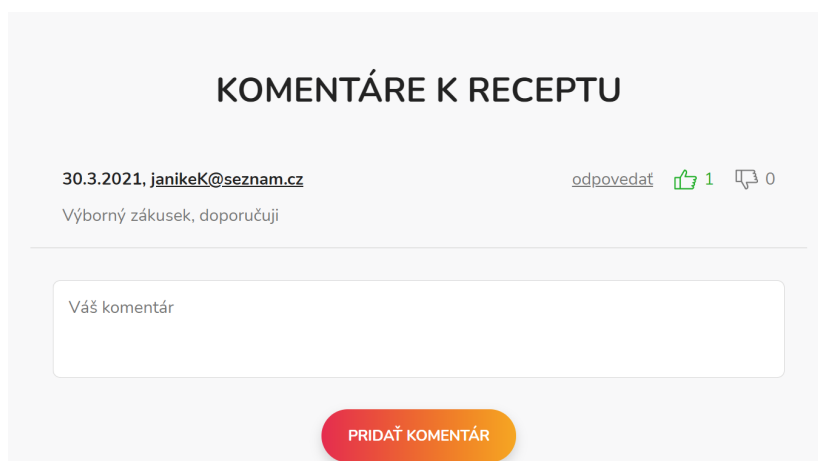
Obrázok 59 – Ďalšie strany vo vyhľadávači

Ak chceme vidieť videonávod, preklikneme v hornom menu na „Videá“ a zobrazia sa tie recepty, ktoré obsahujú videonávody.

Obrázok 60 – Vyhľadávanie receptu na krémeš bez pečenia - videá

Ak sa nám recept podaril, môžeme sa poďakovať aj pridaním recenzie pod recept. Nie všetky stránky s receptami ponúkajú túto možnosť.

Obrázok 61 – Komentáre a recenzie k receptu

Úloha 13

Vyhľadajte recept na **zemiakový šalát**. Vyberte jeden z receptov a stránku si uložte medzi záložky na Panel so záložkami.

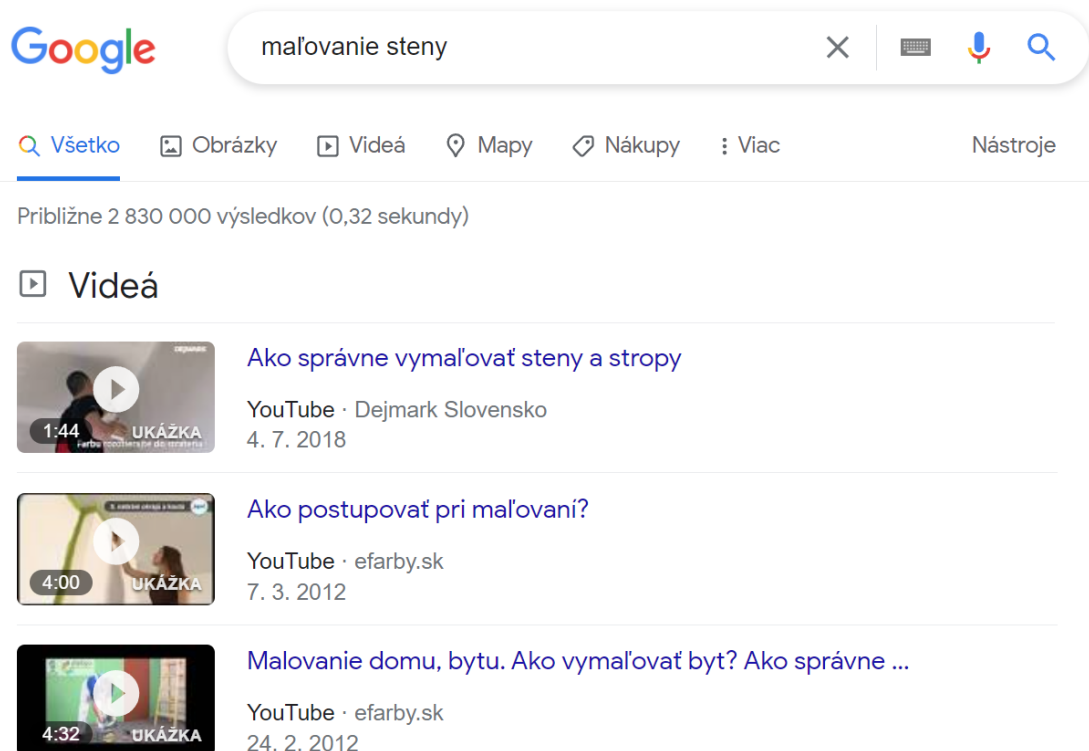
4.3. Vyhľadávame pomoc pri domácej údržbe

Častokrát sa nám v domácnosti niečo pokazí a my hľadáme pomoc. Nie vždy potrebujeme hneď osloviť odborníka. Drobnú údržbu zvládneme aj sami a keď ešte máme k dispozícii internet, je to oveľa ľahšie.

Dôležité je, aby sme vedeli zadať do vyhľadávača správne slovné spojenie. Uvádzame niekoľko príkladov zadávania slovných spojení pri jednoduchšej domácej údržbe.

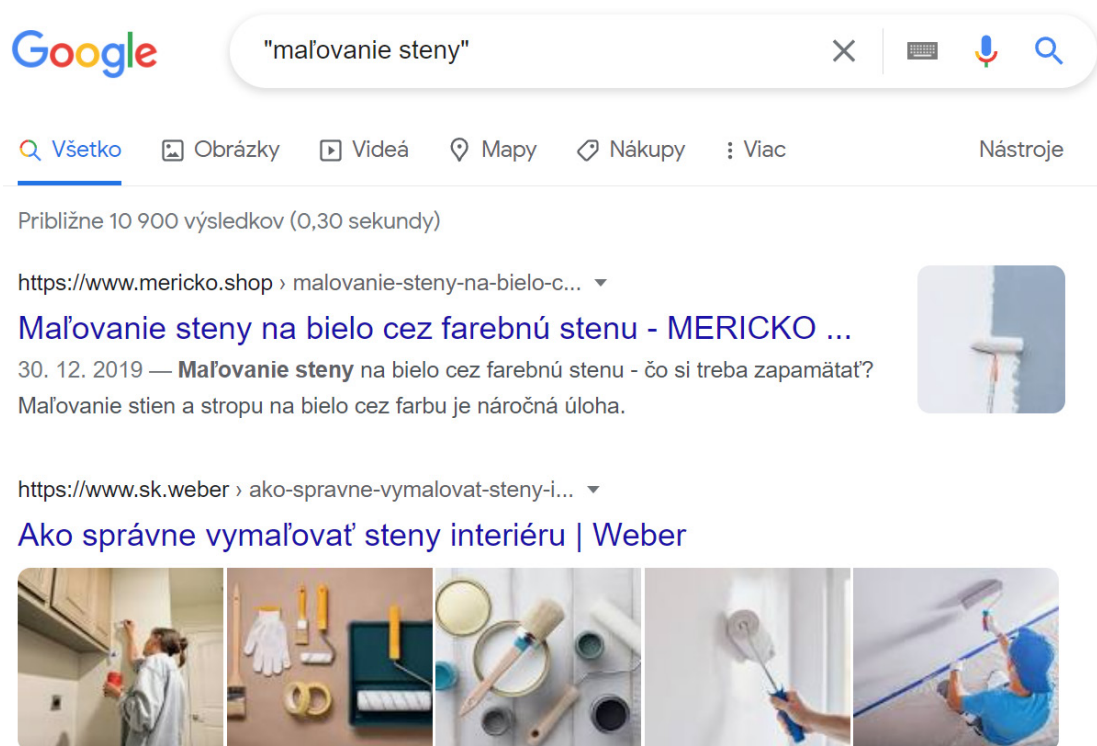
Problém	Vyhľadávaný výraz:
Vrzgajú nám pánty na dverách?	vrzgajúce pánty mazanie pántov
Kvapká nám voda z vodovodnej batérie?	oprava vodovodnej batérie kvapkajúci kohútik
Potrebujeme vymaľovať stenu?	maľovanie steny

Google nám ponúkne návody, videá a je iba na nás, čo z ponúkaného si vyberieme.

Obrázok 62 – Vyhľadávanie na základe slovného spojenia

Na záver malý trik pri vyhľadávaní – používajme **úvodzovky**. Tento jednoduchý znak je pre vyhľadávanie veľmi podstatný. Pomocou úvodzoviek totiž informujeme vyhľadávača, že chceme hľadať iba konkrétnu vec. Napríklad si pamätáme časť skladby, úryvok z básne, časť názvu filmu, či knihy alebo výrok. Ak toto slovo, resp. časť vety zadáme bez úvodzoviek, vyhľadávač bude hľadať všetky možné kombinácie týchto a podobných slov. Ak však zadáme hľadané slovo či frázu do úvodzoviek, bude hľadať výlučne iba tú.

Obrázok 63 – Vyhľadávanie na základe slovného spojenia v úvodzovkách

Úloha 14

Do vyhľadávača zadajte slovné spojenie „vrtanie otvorov do dlažby“, vyberte si jedno video a stránku si uložte medzi záložky na Panel so záložkami.

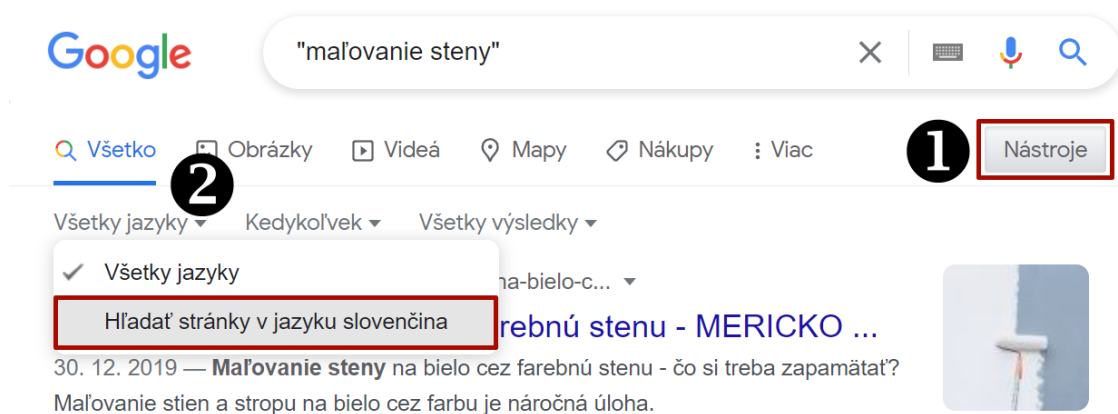

Upozornenie

Pri vyhľadávaní si premyslite **aké treba použiť slovné spojenie/frázu**, aby **vyhľadávač zobrazil požadované informácie**.

V prípade, že chceme vyhľadávať nejakú aktuálnu správu, môžeme si ešte pomôcť nastaveniami cez tlačidlo **Nástroje**:

- Všetky jazyky: Hľadať stránky v jazyku slovenčina
- Kedykoľvek: Posledná hodina, Posledných 24 hodín,...
- Všetky výsledky: Doslovne

Obrázok 64 – Ďalšie nástroje na upresnenie vyhľadávania

5. Zaujímavé webové stránky

V tejto kapitole ponúkame zopár tipov na zaujímavé webové stránky. Rozdelíme ich do niekoľkých kategórií:

A. Média na internete

V minulosti sa informačné médiá delili na tlačové (noviny a časopisy), rozhlasové (prenos zvuku – rádio a rozhlas po drôte) a televízne (prenos obrazu aj zvuku – televízne stanice). Potom koncom minulého storočia pribudla ďalšia technológia na prenos informácií – internet.

V súčasnosti takmer všetky informačné médiá poskytujú svoje informácie aj prostredníctvom internetu. V prípade rozhlasových a televíznych staníc to nie je len ich program, ale aj živé vysielanie, prípadne archív relácií.

a) Noviny a časopisy

Takmer všetky noviny a časopisy, ktoré sa vydávajú v tlačenej podobe, majú svoju elektronickú podobu na internete. Výhodou elektronickej formy je možnosť aktualizovať ju prakticky kedykoľvek, na rozdiel od tlačenej, ktorá sa „aktualizuje“ do uzávierky (u denníkov raz denne, u týždenníkov raz za týždeň), a potom sa už nemení. Zvyčajne sú voľne dostupné úvodné časti článkov, prípadne celé kratšie články, ale väčšina obsahu je dostupná až po zaplatení nejakého poplatku (najčastejšie za mesiac, alebo zvýhodnený poplatok na dlhšie obdobie, napr. na rok). Ak nie sme rozhodnutí, ktoré noviny by sme si chceli prečítať, môžeme prejsť na stránku s odkazmi na viaceré denníky, týždenníky a mesačníky, ako je napr. **www.supersova.sk** v časti Média.

Obrázok 65 – Príklad na slovenské noviny a časopisy

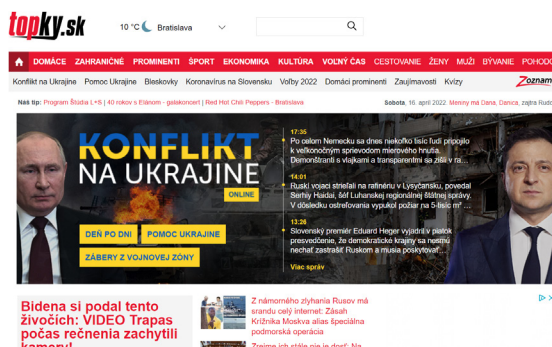
Úloha 15

Otvorte webovú stránku <https://sport.aktuality.sk/dennik-sport/>

Vzhľadom na nákladnosť tlače a distribúcie papierovej verzie publikujú niektoré redakcie len na internete, napr. **www.24hod.sk** alebo **www.topky.sk**.

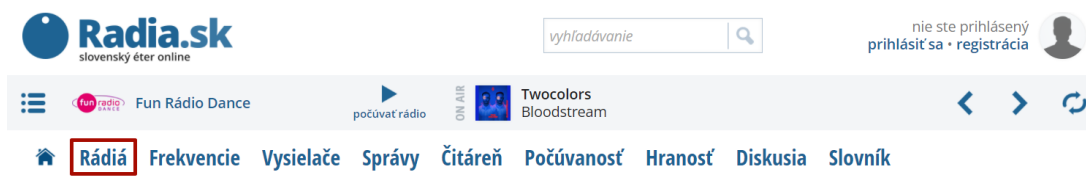
Obrázok 66 – www.24hod.sk

Obrázok 67 – www.topky.sk

b) Rozhlas

Pre milovníkov rozhlasového vysielania je veľmi užitočná stránka www.radia.sk, na ktorej môžu nájsť veľa užitočných informácií o rozhlasovom vysielaní na Slovensku. Na ľavej strane je ponuka, v ktorej máme odkazy na rôzne informácie, napr. kliknutím na prvú položku „rádiá“ prejdeme na zoznam frekvencií FM, internetových a satelitných rádii.

Obrázok 68 – www.radia.sk

Kliknutím na názov rádia si môžeme zobrazit informácie o ňom (napr. Rádio Slovensko). Nájdeme tu odkaz na stránku rádia, frekvencie a vieme si odtiaľ spustiť jeho živé vysielanie (tlačidlo „počúvať rádio“).

Obrázok 69 – Rádio Slovensko

Úloha 16

Na stránke **www.radia.sk** nájdite rádio, ktoré radi počúvate a zistite poštovú adresu rádia. Zapište si ju.

Poštová adresa:

c) Televízia

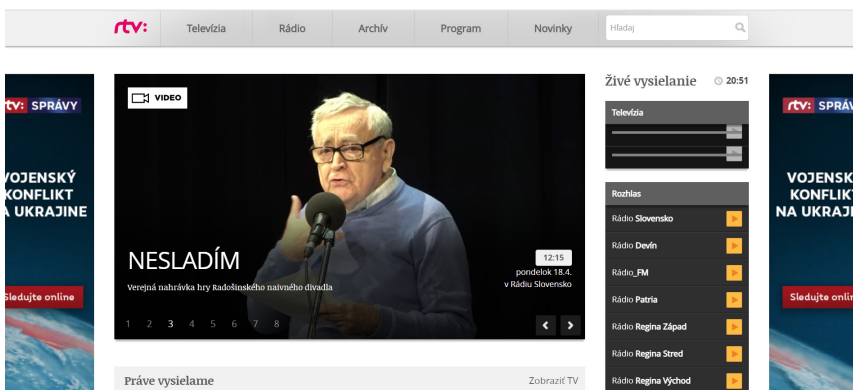
Všetky naše televízne stanice majú na svojich stránkach informácie o svojich reláciách, programe, veciach zo zákulisia, napr. stránka televízie RTVS (**www.rtvs.sk**), JOJ (**www.joj.sk**), MARKÍZA (**www.markiza.sk**)...

Zoznam televíznych staníc môžeme nájsť na stránke [sk.wikipedia.org](https://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_televiznych_stanic_na_Slovensku).

Obrázok 70 – https://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_televiznych_stanic_na_Slovensku

Štandardne majú jednotlivé televízie v ponuke aj archív vlastných relácií (seriály, spravodajstvo, zábavné relácie a pod.) a živé vysielanie, v ktorom sú „vysielané“ len vlastné relácie; z dôvodu licenčných podmienok nemôže byť väčšina filmov a zahraničných seriálov dostupná cez internet

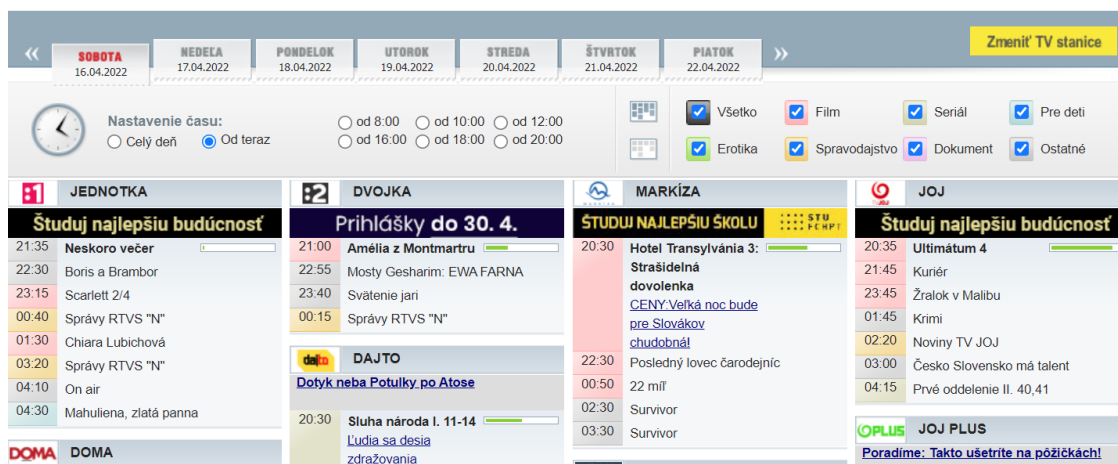

Obrázok 71 – Stránka www.rtvs.sk

d) Program vysielania

Program jednotlivých rozhlasových a televíznych staníc je dostupný na ich stránkach. Ak si chceme vybrať program na večer a nemáme vybranú stanicu, prehľad ponuky viacerých staníc nájdeme na stránkach venovaných programom rozhlasových a televíznych staníc. Program rozhlasových staníc je dostupný na stránke **myonlineradio.sk/programy-radia**. Môžeme si tu vybrať stanice, ktorých programy majú byť zobrazené a deň (je možné si pozrieť program na daný deň a nasledujúce dni).

Televízne programy môžeme nájsť na viacerých stránkach. Pomerne prehľadne sú zobrazené na stránke **tv-program.sk**, kde si vieme pozrieť okrem dnešného programu aj včerajší, aj na nasledujúce dni, až na dva týždne dopredu. Ak nám nevyhovuje ponuka staníc, sami si môžeme „navoliť“ zobrazované stanice kliknutím na tlačidlo „Zmeniť TV stanice“ vpravo hore.

Obrázok 72 – tv-program.sk

Stránka **telkac.zoznam.sk** ponúka okrem klasického zobrazenia aj zobrazenie vo formáte časovej osi. V oboch prípadoch po kliknutí na vybraný program si môžeme o ňom prečítať stručné informácie, a podobne si môžeme pozrieť program včerajší alebo až na viac než dva týždne dopredu.

Úloha 17

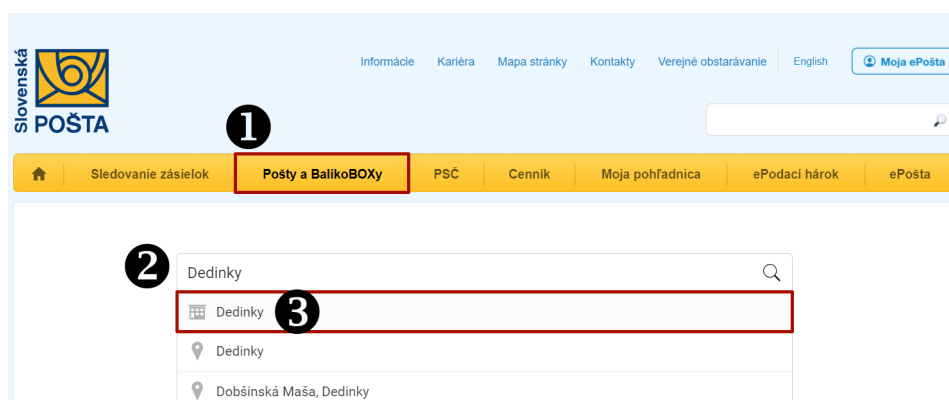
Ktorá televízia je vaša obľúbená?
Zistite, čo vysiela práve teraz:

B. Úrady a inštitúcie online

V súčasnosti sú mnohé služby a informácie úradov a iných inštitúcií, ako sú napr. banky a pošta, dostupné cez internet. Aj keď treba ešte väčšinu oficiálnych dokumentov priniesť v papierovej forme, postupne sú tlačivá a formuláre dostupné na stránkach, a tak si môžeme ušetriť cestu na úrad pre tlačivo.

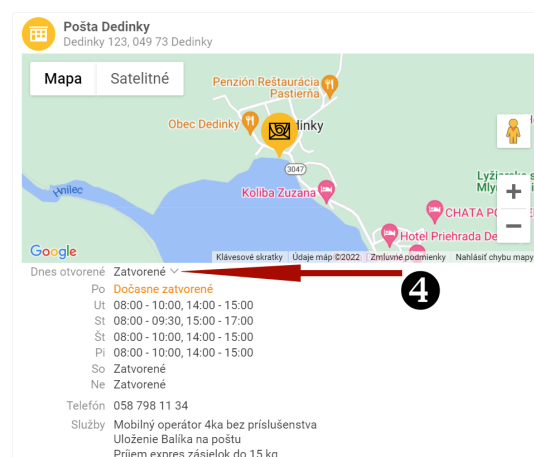
a) Pošta

Na prepravu zásielok v rámci Slovenska, prípadne aj do zahraničia, aj v súčasnosti najčastejšie využívame služby Slovenskej pošty. Na úvodnej stránke www.posta.sk nájdeme odkazy na množstvo informácií o poskytovaných službách, ako sú listy, balíky a pod. Ak potrebujeme zistiť, kedy je pošta otvorená, na stránke www.posta.sk klikneme na „Pošty a BalíkoBOXy“ (1) a do vyhľadávacieho formulára (2) napíšeme mesto/obec (napr. Dedinky) a z ponúkaných lokalít vyberieme nami hľadanú (3).

Obrázok 73 – Hľadáme otváracie hodiny

V zozname nájdenej pôšt klikneme na tú, o ktorú máme záujem, na mapke sa zobrazí jej poloha a pri nej aj informácie ako adresa, poštové smerovacie číslo a telefonický kontakt. Pod mapou sú otváracie hodiny daného dňa (Dnes otvorené). Po kliknutí na šípku (4) sa zobrazia otváracie hodiny na týždeň dopredu.

Obrázok 74 – Otváracie hodiny – Dedinky

Úloha 18

Na stránke **www.posta.sk** nájdite poštu najbližšie k vášmu trvalému bydlisku.

Zapíšte si otváracie hodiny zo štvrtka:

V prípade, že nepoznáme alebo potrebujeme overiť PSČ obce/mesta, klikneme na záložku v menu „PSČ“ a zadáme obec/mesto (prípadne ulicu).

The screenshot shows the Slovak Post website. At the top, there is a navigation bar with links like 'Informácie', 'Kariéra', 'Mapa stránky', 'Kontakty', 'Verejné obstarávanie', 'English', and 'Moja ePošta'. Below this is a yellow navigation bar with icons and labels: 'Sledovanie zásielok', 'Pošty a BalíkoBOXY', 'PSČ' (highlighted with a red box and labeled '1'), 'Cenník', 'Moja pohľadnica', 'ePodací hárok', and 'ePošta'. Below the navigation bar is a search section. A search input field contains the text 'Košícká' (labeled '2') and has a magnifying glass icon. Below the input field is a dropdown list of search results. The first result is 'Košícká, 821 08 Bratislava 3' (labeled '3') and is highlighted with a red box. Other results include 'Košícká, 821 09 Bratislava 3', 'Košícká, 044 14 Čaňa', and 'Košícká, 044 71 Čečejevce'.

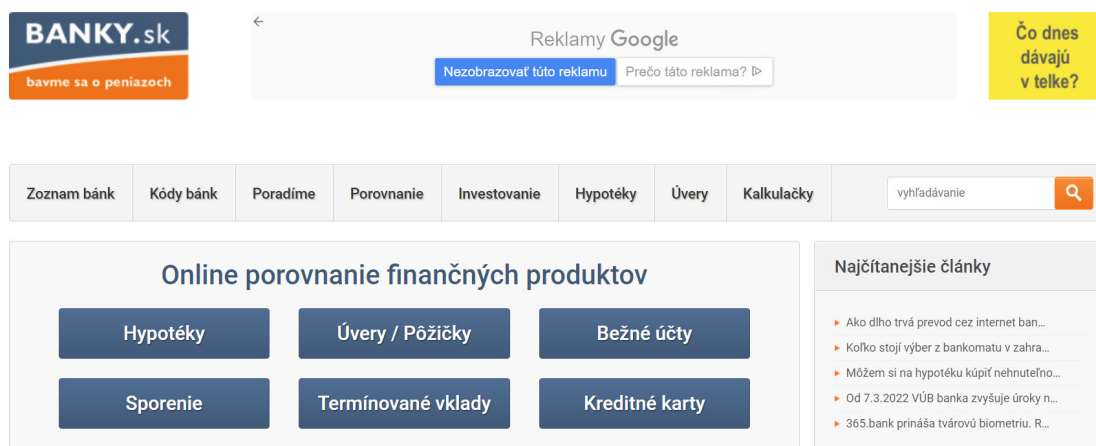
Obrázok 75 – Vyhľadávanie PSČ

Keď sa chystáme poslať zásielku, môžeme si vypočítať jej predbežnú cenu kliknutím na „Cenník“. Nastavíme si parametre zásielky (vyplnením príslušných polí vo formulári) a zobrazí sa jej cena. Po odoslaní doporučeného listu alebo balíka, môžeme jeho „pút“ sledovať, keď klikneme na „Sledovanie zásielok“ a dáme hľadať zásielku podľa podacieho čísla.

Podobné informácie môžeme zistiť aj na stránkach kuriérskych spoločností, ako sú UPS, DPD, DHL a pod.

b) Banky a poisťovne

V dnešnej dobe všetky banky majú svoje internetové stránky, na ktorých vieme nájsť informácie o banke a službách, ktoré poskytuje. Ak máme záujem o nejaký produkt, napr. pôžičku alebo sporenie, môžeme si z domu zistiť informácie z viacerých bánk a vybrať si tú, ktorá poskytne najvýhodnejšie podmienky. Keď ideme niekam, kde potrebujeme hotovosť, môžeme si vyhľadať, kde máme najbližšie bankomaty. Ak potrebujeme v banke niečo vybaviť, vieme si zistiť, kde sa nachádzajú pobočky banky, aké služby poskytujú a aké majú otváracie hodiny.

Obrázok 76 – www.banky.sk

Informácie o všetkých bankách prináša webová stránka **www.banky.sk**.

Úloha 19

Na stránke www.banky.sk nájdite svoju banku (ak nemáte účet v žiadnej banke, vyberte si ktorúkoľvek banku).

Zapíšte si názov banky:

Zistite a zapíšte si číslo infolinky:

V súčasnosti je na stránke každej banky aj odkaz na jej internetbanking, cez ktorý si dnes vieme kompletne riadiť naše platby a kontrolovať pohyby na účte.

Ak cestujeme do zahraničia, môžeme si overiť, aké sú podmienky na výber hotovosti z bankomatu. Platby kartou bývajú všade výhodnejšie, lebo sú bez poplatkov a pri nich sa používa lepší výmenný kurz než pri platbe hotovosťou.

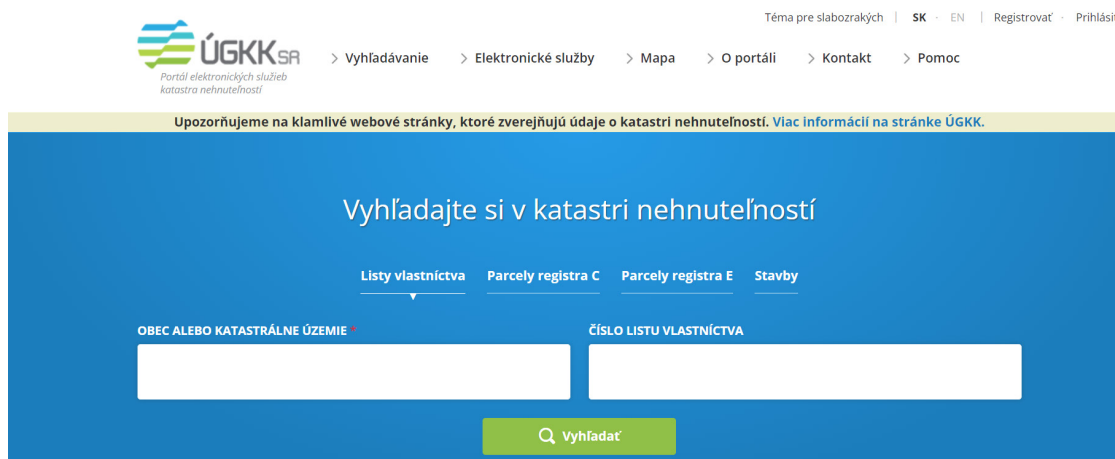
Podobné informácie o sebe poskytujú aj poisťovne. Na stránke **www.poistenie.sk** nájdeme všetky informácie, ak sa chceme poistiť, ak chceme zrušiť/zmeniť poistenie, porovnanie cien PZP (povinného zmluvného poistenia) na auto,...

c) Kataster nehnuteľností

Ak vlastníme akúkoľvek nehnuteľnosť (byt, dom, záhradu, chatu,...) a chceli by sme ju prediť alebo naopak sa chystáme nejakú nehnuteľnosť kúpiť, je dobré vedieť nahliadnuť do listu vlastníctva, ktorý je základným dokumentom podávajúcim informačný prehľad o nehnuteľnosti.

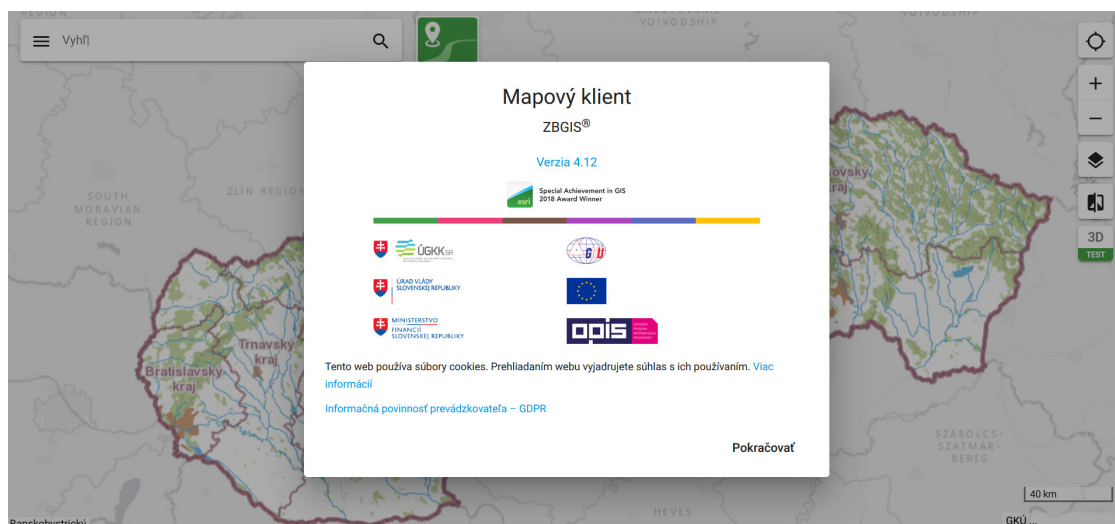
Na vyhľadanie listu vlastníctva môžeme použiť portály:

- Kataster nehnuteľností (**kataster.skgeodesy.sk**),
- Mapový klient ZBGIS (**zbgis.skgeodesy.sk**).

Obrázok 77 – kataster.skgeodesy.sk

Vyhľadanie nehnuteľnosti prostredníctvom Mapového klienta ZBGIS je o niečo jednoduchšie, stačí poznať adresu nehnuteľnosti a meno vlastníka. Nájdene informácie nám môžu byť nápomocné aj v oblasti našich súkromnoprávných vzťahov.

Obrázok 78 – zbgis.skgeodesy.sk

Úloha 20

Na stránke Mapového klienta ZBGIS (**zbgis.skgeodesy.sk**) nájdite svoju nehnuteľnosť (dom, byt, chatu, záhradu...).

d) Sociálna poisťovňa

Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia, ktorá vykonáva 5 typov sociálneho poistenia v zmysle zákona. Na webovej stránke Sociálnej poisťovne (www.socpoist.sk) nájdeme informácie k jednotlivým typom poistenia (napr. dôchodkové poistenie), ale aj informácie pre konkrétny typ poistenia (napr. dôchodca). Zároveň si vieme pozrieť kontakty na informačno-poradenské centrum, ústredie a jednotlivé pobočky, vyhľadať konkrétne formuláre.

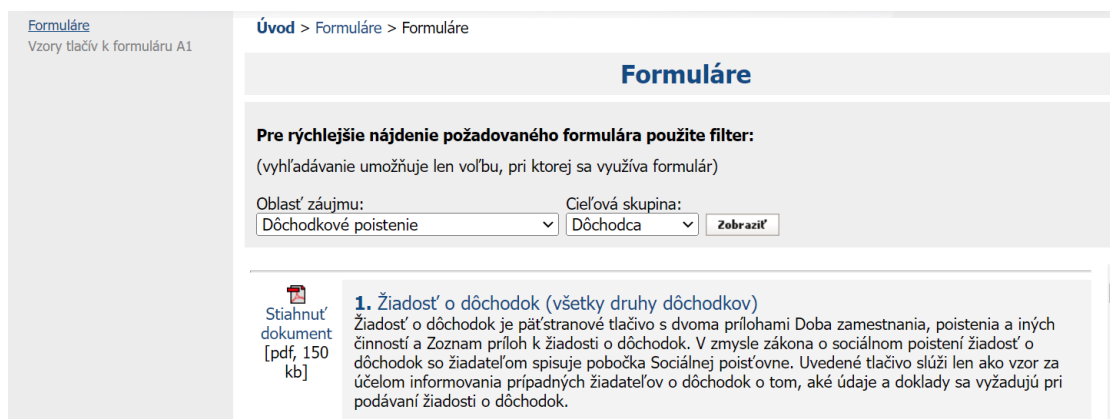
Obrázok 79 – Sociálna poisťovňa

Úloha 21

Na stránke Sociálnej poisťovne nájdite pobočku, ktorá je najbližšie k vášmu trvalému bydlisku a zistite úradné hodiny pre klientov tejto pobočky v utorok:

Pobočka: Úradné hodiny:

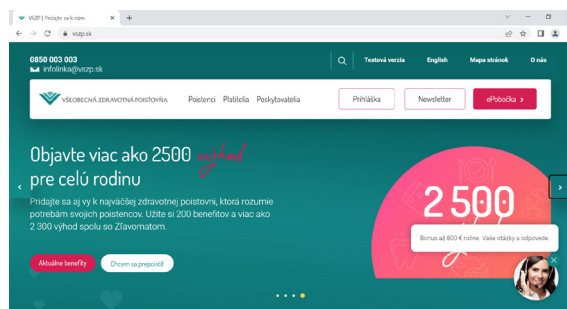
Obrázok 80 – Formuláre na stránke Sociálnej poisťovne

e) Zdravotné poisťovne

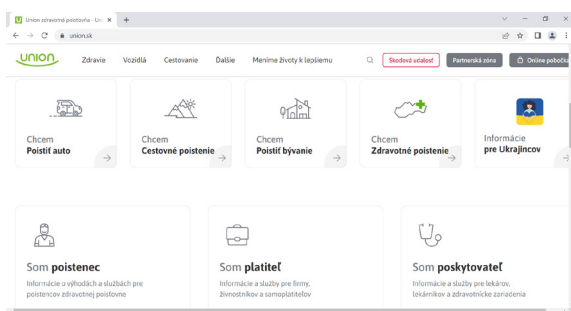
Verejné zdravotné poistenie zabezpečujú zdravotné poisťovne. V súčasnosti na Slovensku existujú 3 zdravotné poisťovne:

- Všeobecná zdravotná poisťovňa - **www.vszp.sk**
- Zdravotná poisťovňa Union - **www.union.sk**
- Zdravotná poisťovňa Dôvera - **www.dovera.sk**

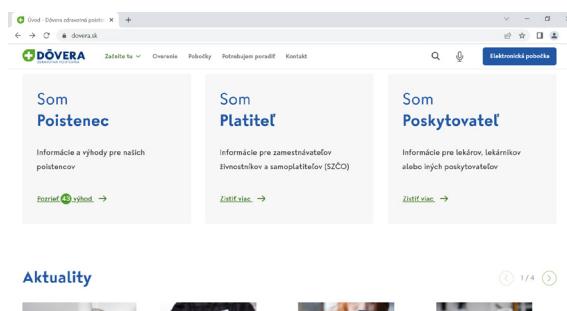
Na webových stránkach jednotlivých zdravotných poisťovní nájdeme informácie o rôznych benefitoch, tlačivá (napr. pre vydanie preukazu poistenca v prípade jeho straty, pre výpis z účtu poistenca, ...).

Obrázok 81 – Všeobecná zdravotná poisťovňa

Obrázok 82 – Zdravotná poisťovňa Union

Obrázok 83 – Zdravotná poisťovňa Dôvera

Na stránkach zdravotných poisťovní môžeme nájsť aj kontakty na pobočky so zobrazením stránkových hodín. Každá zdravotná poisťovňa má už aj svoju e-pobočku, resp. online pobočku, cez ktoré si každý poistenec vie pozrieť napr. výpisy z účtu poistenca, prehľad o vykázananej zdravotnej starostlivosti, prehľad liekov, preventívnych prehliadok,...

Úloha 22

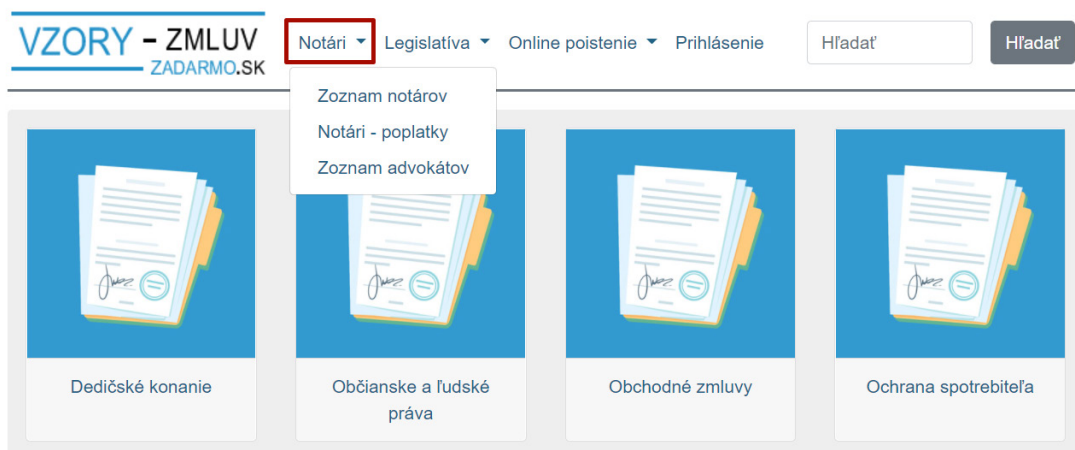
Na stránke svojej zdravotnej poisťovne nájdite pobočku, ktorá je najbližšie k vášmu trvalému bydlisku a zistite úradné hodiny pre klientov tejto pobočky v pondelok:

Pobočka: Úradné hodiny:

f) Oficiálne dokumenty a zákony

Aj v bežnom živote nastanú situácie, kedy je lepšie, aby sa ústne dohody zaznamenali v písomnej podobe a v budúcnosti neboli pochybnosti o tom, kto čo povedal alebo ako to chcel povedať. Zmluvy by sme mali uzatvárať prostredníctvom notára alebo právnik, no aj u jednoduchších dokumentov (napr. splnomocnenie, potvrdenka...) by sme mali dodržať isté pravidlá. Odborne pripravené zmluvy, do ktorých stačí doplniť údaje zmluvných strán a predmet zmluvy, nájdeme na stránke **www.vzory-zmluv-zadarmo.sk**. Vzory zmlúv sú tu delené podľa toho, akej oblasti sa týkajú.

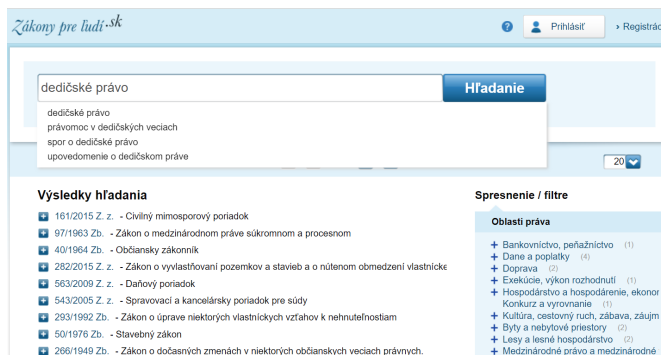
Ak si na to netrúfame, v hornom menu máme zoznamy notárov a advokátov.

Obrázok 84 – Zoznam notárov a advokátov

V prípade, že vo vzore zmluvy je citovaný nejaký zákon, jeho znenie si môžeme nájsť na stránke **www.aspi.sk**, čo je komplexný online systém poskytujúci užívateľovi rýchlu orientáciu pri práci s právnymi normami a súvisiacimi informáciami.

Ďalším portálom, ktorý prináša slovenské právne predpisy v aktuálnom úplnom znení, zdarma, bez registrácie a s jednoduchou obsluhou, je portál Zákony pre ľudí (**www.zakonypreludi.sk**).

Obrázok 85 – www.zakonypreludi.sk

C. Informácie z oblasti zdravotníctva

Portál e-VÚC (www.e-vuc.sk) sprístupňuje občanom na jednom mieste informácie, ktoré pri svojej činnosti poskytujú samosprávne kraje. Zatiaľ ide hlavne o informácie z oblasti **zdravotníctva** a **sociálnej pomoci**.

The screenshot shows the e-VÚC portal interface. At the top, there is a logo for 'eVÚC samospráva občanom' and a search bar with the text 'Hľadajte čokoľvek na celom portáli...'. To the right of the search bar are two buttons: 'Hľadať' and 'Pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti'. Below the search bar, there is a grid of eight regional information cards. Each card represents a different Slovak region and lists key statistics and services available in that region.

Region	Statistiky a služby
Banskobystrický samosprávny kraj	265 lekární, lekárenská pohotovosť, 2577 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, 686 sociálnych služieb, MOM...
Bratislavský samosprávny kraj	349 lekární, lekárenská pohotovosť, 4784 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, MOM...
Košický samosprávny kraj	326 lekární, lekárenská pohotovosť, 3527 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, MOM...
Nitriansky samosprávny kraj	276 lekární, lekárenská pohotovosť, 2475 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, MOM...
Prešovský samosprávny kraj	323 lekární, lekárenská pohotovosť, 3202 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, 938 sociálnych služieb, MOM...
Trenčiansky samosprávny kraj	232 lekární, lekárenská pohotovosť, 1958 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, objednávanie, 496 sociálnych služieb, zimná údržba ciest, MOM...
Trnavský samosprávny kraj	242 lekární, lekárenská pohotovosť, 1912 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, objednávanie, MOM...
Žilinský samosprávny kraj	274 lekární, lekárenská pohotovosť, 2709 ambulancií, ambulantná pohotovosť, zdravotné obvody, objednávanie, 745 sociálnych služieb, MOM...

Portál e-VÚC sprístupňuje občanom na **jednom mieste** informácie, ktoré pri svojej činnosti produkujú **samosprávne kraje**. Zatiaľ sa jedná hlavne o informácie z oblasti **zdravotníctva** a **sociálnej pomoci**. V oblasti zdravotníctva sú doplnené aj údajmi MZ SR, ŠÚKL a RÚVZ.

Obrázok 86 – www.e-vuc.sk

Z oblasti zdravotníctva na stránke nájdeme napr. tieto informácie:

- Kto je môj lekár? (zdravotné obvody)
- Ambulantná pohotovosť
- Lekárenská pohotovosť
- Lekárne a výdajne zdravotníckych pomôcok
- Ambulantné zdravotnícke zariadenia
- Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti

Úloha 23

Na stránke www.e-vuc.sk nájdite lekárenskú pohotovosť, ktorá je najbližšie k vášmu trvalému bydlisku (t. j. vo vašom okrese).

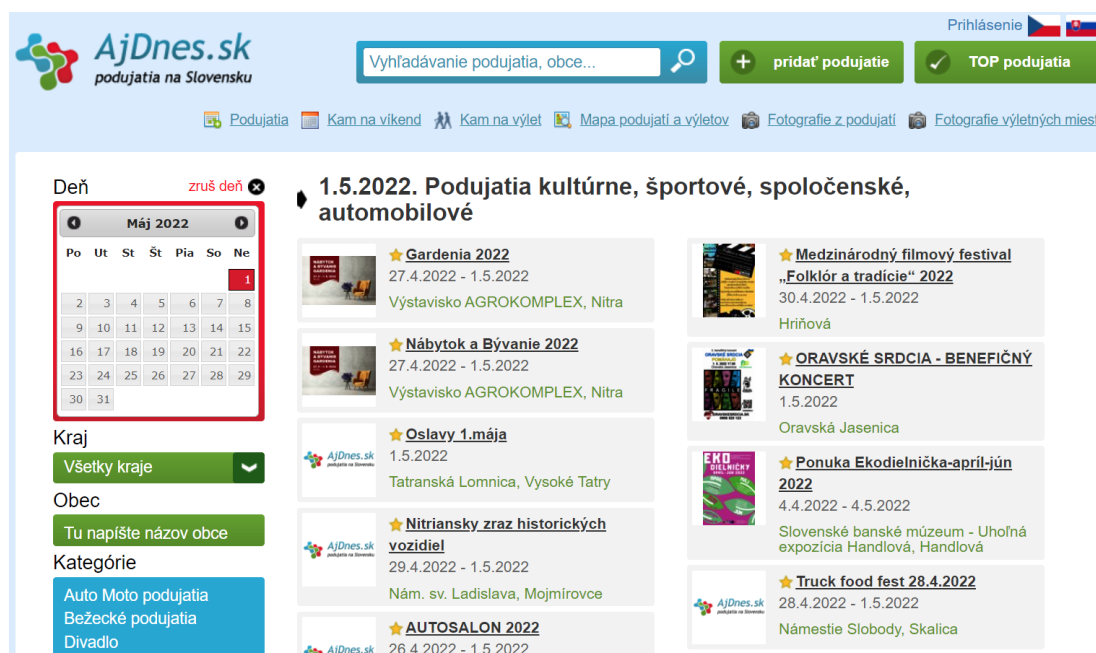
Lekárenská pohotovostná služba:

Na stránke www.e-vuc.sk nájdite lekára, ktorá je najbližšie k vášmu trvalému bydlisku (t. j. vo vašom okrese).

Adresa lekárne:

D. Kam za kultúrou/športom

Každé mesto/obec má svoju webovú stránku, kde okrem iných informácií nájdeme aj informácie o kultúrnych a športových podujatiach. Ak ale chceme zistiť aké podujatia, akcie sú v rámci celého Slovenska, pomôcť nám môže napr. informačný portál AjDnes (**www.ajdnes.sk**).

Obrázok 87 – www.ajdnes.sk

Podujatia sú rozdelené podľa kategórií. Máme možnosť zobraziť podujatia vo zvolenom kraji, meste a vybrať si deň, ktorý nás zaujíma.

Úloha 24

Na portáli www.ajdnes.sk vyhľadajte podujatia v kraji vášho trvalého bydliska na najbližšiu sobotu.

Ak plánujeme program s deťmi, vnúčatami, tipy nájdeme na stránke **www.sdetmi.com**. Ďalšou stránkou, ktorá nám môže pomôcť pri rozhodovaní, ako tráviť svoj voľný čas, kde sa koná výstava, koncert či podujatie je stránka **www.kamdomesta.sk**. Stačí si zvoliť mesto a zobrazí sa nám ponuka daného mesta a jeho okolia.

VYHLADAŤ PODUJATIE

Slovensko

Dátum od Dátum do

Typ

Vyhľadavanie

Zrušiť

POWERFEST

Obrázok 88 – www.kamdomesta.sk

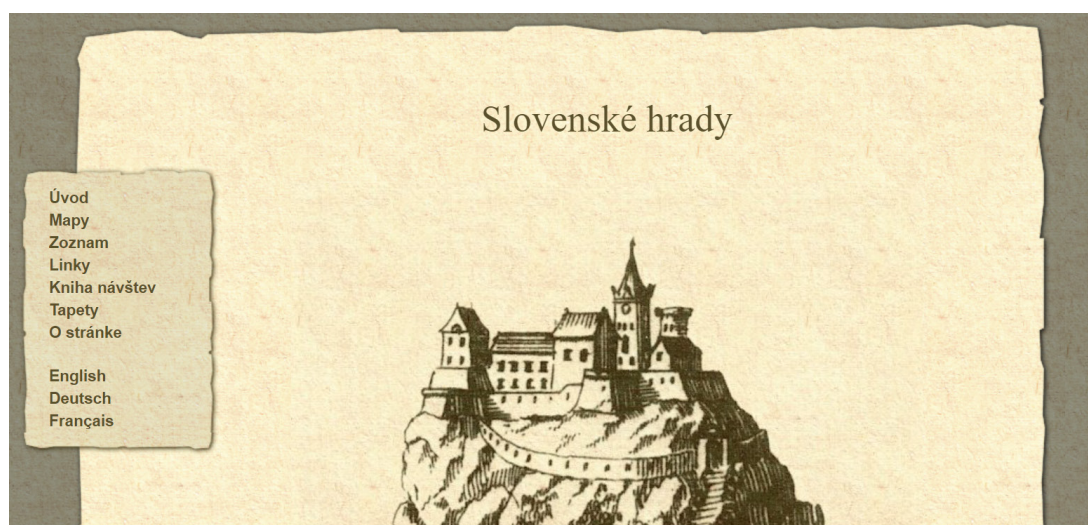
Ak hľadáme informácie o kultúrnych a športových podujatiach celoslovenského charakteru, vstupenky na mnohé z nich a aj informácie o nich sú dostupné na **www.ticketportal.sk**.

E. Ideme na výlet/dovolenku na Slovensko

Pri plánovaní výletu alebo dovolenky môžeme na internete nájsť veľa užitočných informácií, od inšpirácie kam sa vybrať a čo tam pozrieť, cez plánovanie samotnej cesty, nejakého posilnenia, až po informácie o počasí.

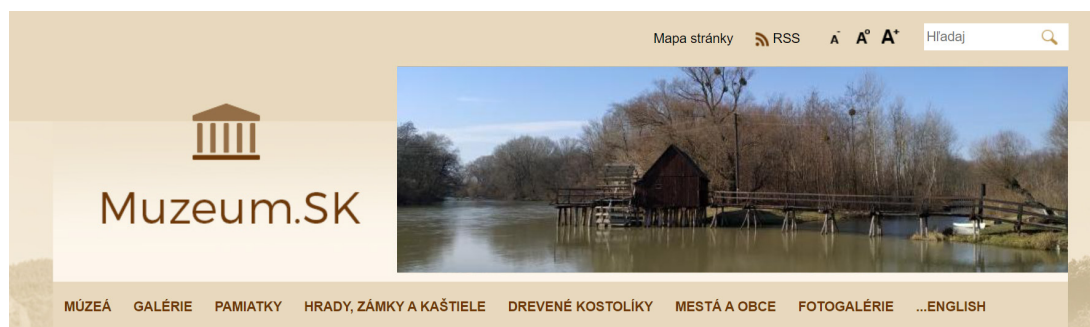
a) Kam sa vyberieme? Čo si chceme pozrieť?

Ak máme radi históriu, môžeme sa vybrať na nejaký hrad alebo zámok. Ak v tomto smere hľadáme inšpiráciu, môžeme sa pozrieť na stránky **slovenskehrady.sk**.

Obrázok 89 – slovenskehrady.sk

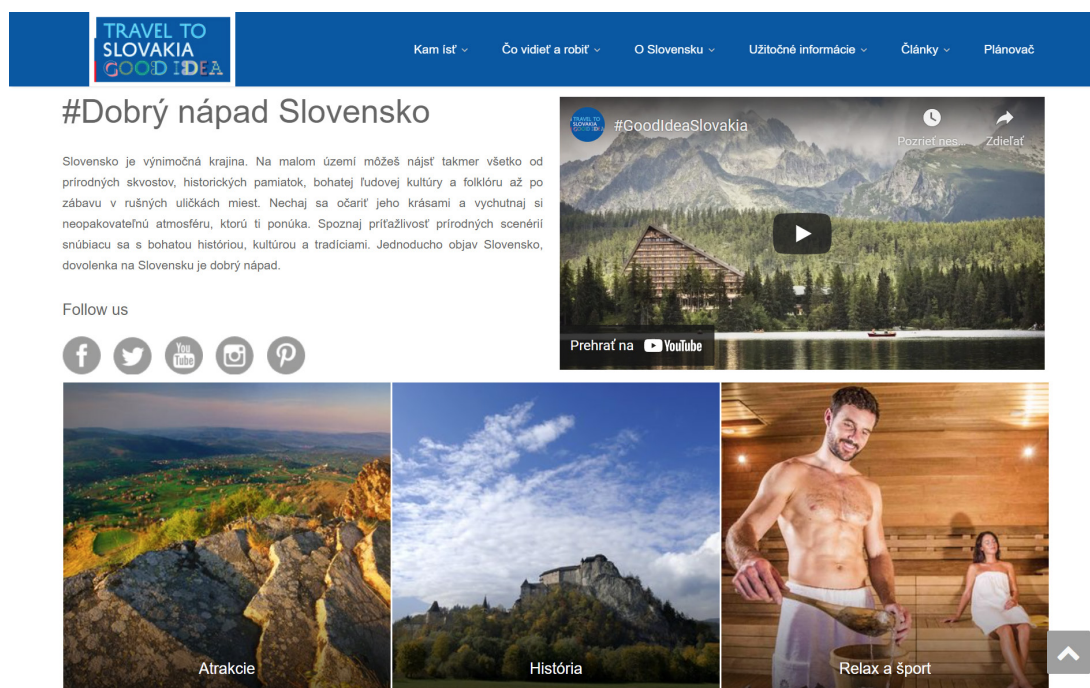
Ďalšia stránka, ktorú sme si už predstavili je **www.hrady-zamky.sk**. Ponúka zoznam hradov, mapu hradov a veľa zaujímavých informácií ako aj fotografický materiál. Zoznam slovenských hradov a zámkov nájdeme aj na stránke Wikipédie: **sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_hradov_a_zámkov_na_Slovensku**
V prípade, ak chceme navštíviť múzeum, galériu, informácie nájdeme na stránke **www.muzeum.sk**.

Obrázok 90 – www.muzeum.sk

Ak máme radšej vodu a vodné atrakcie, na **www.vodnesvety.sk** nájdeme zoznam aquaparkov, kúpeľov a kúpalísk.

Komplexnejšia ponuka na prípravu výletu alebo dovolenky na Slovensku je na stránke **www.slovakia.travel**

Obrázok 91 – slovakia.travel

b) Ako sa tam dostaneme?

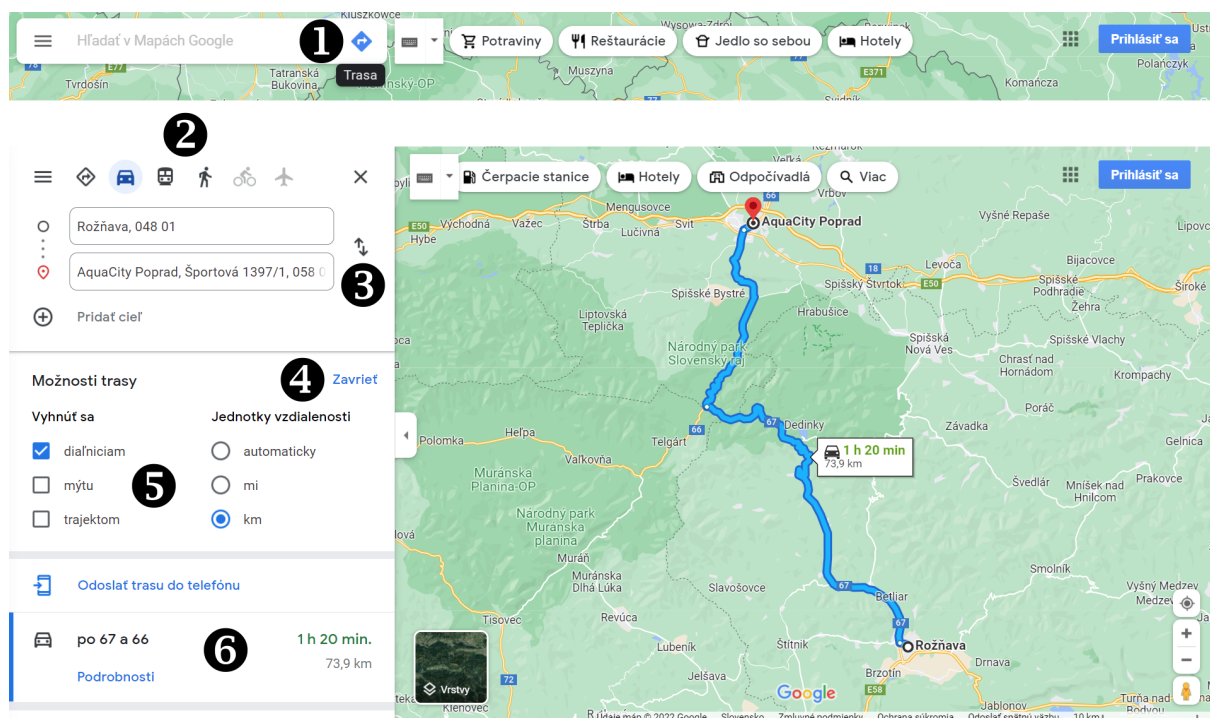
Keď už vieme, kam chceme ísť (napríklad z Rožňavy do Aquacity v Poprade, najbližší víkend), musíme sa rozhodnúť, ako sa tam dostaneme.

Ak chceme využiť verejnú dopravu, najjednoduchšie je vyhľadať si vhodné spojenie na **www.cp.hnonline.sk** (bližšie v kapitole 4.1).

Ak chceme ísť autom, môžeme si vyhľadať trasu cez Google (**mapy.google.sk**), kde si vieme zistiť aj to, či sa vieme dostať do Popradu bez platenia diaľničnej známky.

Ako vyhľadať nejakú trasu?

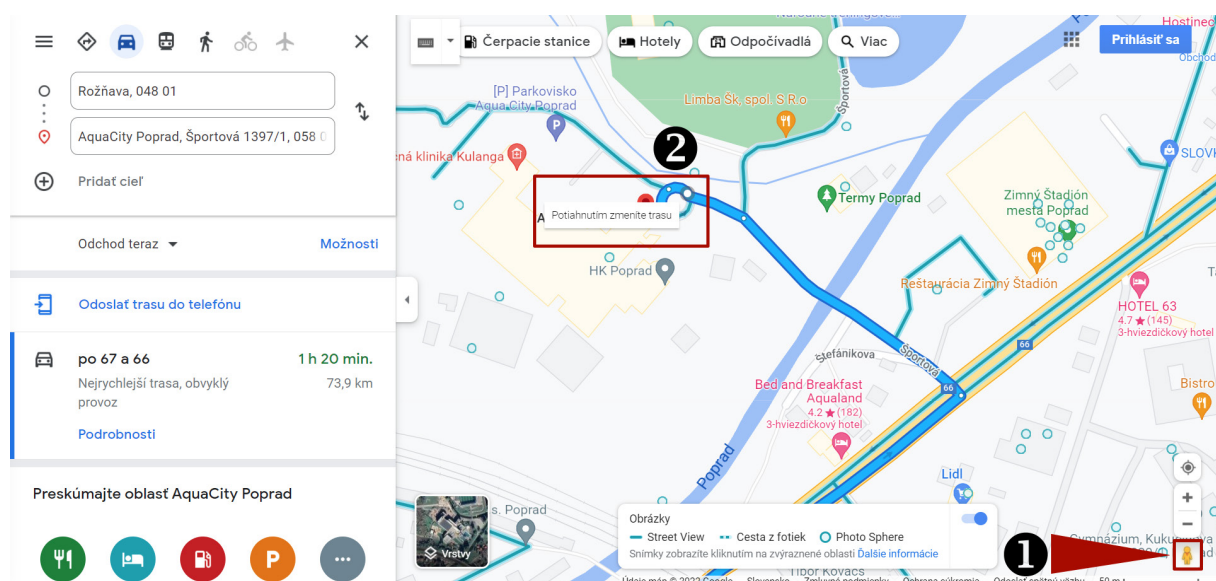
1. Po načítaní základnej mapy, klikneme na tlačidlo s modrou šípkou (1).
2. Po rozbalení ľavej ponuky si zvolíme typ dopravného prostriedku (2).
3. Vložíme začiatok a koniec cesty (3). Stačí, ak začneme písať názov miesta a z ponúkaných možností zvolíme požadovaný štart a cieľ.
4. Ak klikneme na Možnosti (4), môžeme zvoliť parametre pre trasu (5).
5. Dĺžku navrhutej trasy a približný čas a podrobnosti nájdeme v časti (6).

Obrázok 92 – Trasa Rožňava – Poprad cez Google Maps

Pomocou kolieska na myši (alebo na tablete pomocou priblíženia a posúvania) si vieme priblížiť cieľ našej cesty. Ak si chceme pozrieť, ako to vyzerá pri aquaparku, môžeme použiť streetview (pohľad z ulice). Na mape v pravom dolnom rohu klikne-

me na žltého panáčka (1) a na cestách sa vykreslia modré čiary. Tie nám ukazujú, kde boli urobené fotografie do systému streetview.

Obrázok 93 – Zapnutie streetview

Ak si chceme pozrieť fotky z ulíc, klikneme na modrú čiaru na ulici, a tým sa dostaneme „do ulíc“. Ak sa nastavíme na malý kruhový objazd, dostaneme sa pred vstup do Aquacity Poprad (2). Vpravo vidíme parkovacie plochy, ale s rampami, teda ak chceme parkovať pri aquaparku, musíme počítať s poplatkom za parkovanie.

Obrázok 94 – Streetview na vstup do Aquacity Poprad

Vľavo dole vidíme mapku, na ktorej nám žltý panáčik označuje našu polohu. Ak sa chceme vrátiť na mapu, použijeme odkaz „Späť na mapu“ vľavo dole.

c) Aké bude počasie?

Ak sa chystáme na výlet, hlavne na turistiku, je dobré vedieť, aká je predpoveď počasia, a teda ako by sme sa mali obliecť. Je veľa stránok, na ktorých si vieme pozrieť predpoveď počasia pre dané miesto, my sa pozrieme na **pocasio.sme.sk**, ako by malo byť budúcu sobotu v Poprade.

Poprad - počasie na 15 dní

POČASIE NA 10, 14, 15 DŇÍ

Zmeniť lokalitu

DNES	ZAJTRA	7 DNÍ	15 DNÍ	VÍKEND
NEDEĽA 17. 4.	 7°C -3°C	11% RIZIKO ZRAŽOK	0mm ÚHRN ZRAŽOK	
PONDELOK 18. 4.	 6°C -3°C	60% RIZIKO ZRAŽOK	3mm ÚHRN ZRAŽOK	
UTOROK 19. 4.	 8°C -3°C	24% RIZIKO ZRAŽOK	2mm ÚHRN ZRAŽOK	
STREDA 20. 4.	 6°C -2°C	60% RIZIKO ZRAŽOK	12mm ÚHRN ZRAŽOK	
ŠTVRTOK 21. 4.	 8°C -1°C	17% RIZIKO ZRAŽOK	1mm ÚHRN ZRAŽOK	

Obrázok 95 – pocasio.sme.sk

Z ďalších stránok odporúčame stránku Slovenského hydrometeorologického ústavu **shmu.sk**, zo zahraničných **meteoblue.com**.

Obrázok 96 – www.shmu.sk

Nezabudnime si pozrieť predpoveď deň-dva pred cestou, dlhodobé predpovede nemusia byť veľmi presné.

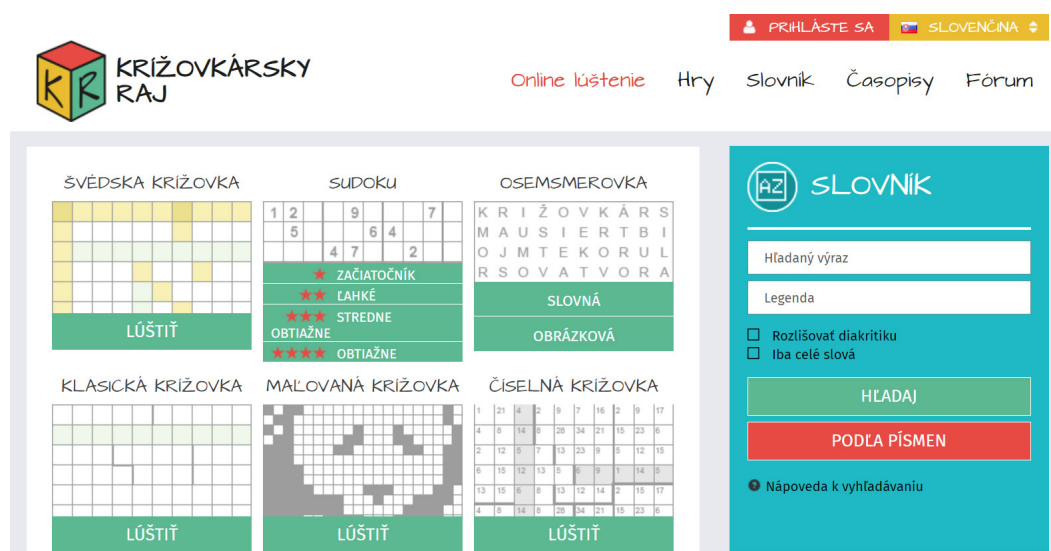
F. Relaxujeme

Ak nám počasie nepraje, prípadne z iných dôvodov zostávame doma, môžeme na internete nájsť veľa možností ako zaujímavo, a možno aj užitočne tráviť voľný čas.

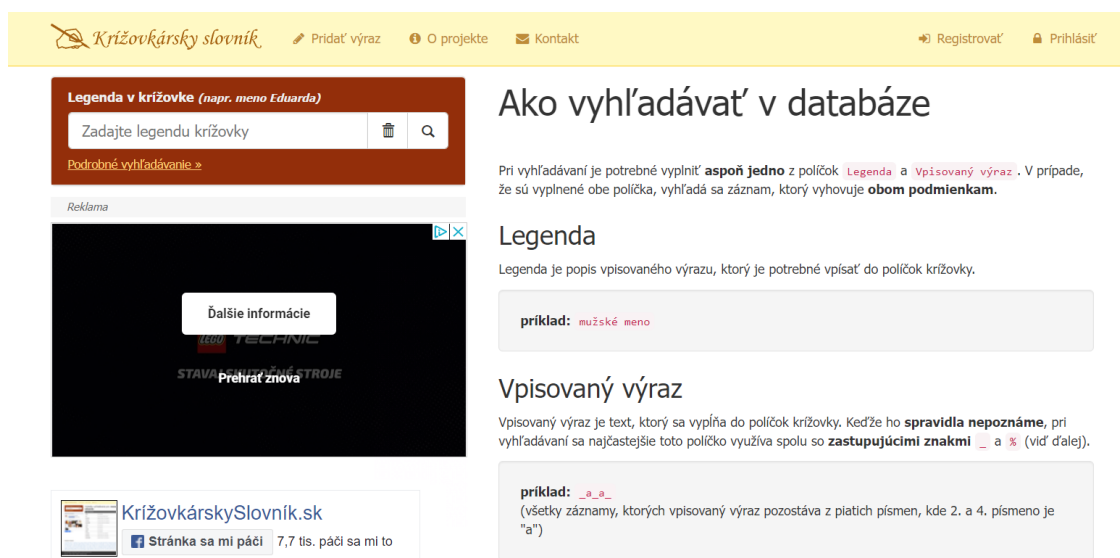
a) Zábava a koníčky

Tréning mozgu je veľmi dôležitý v každom veku. Mozog, podobne ako aj svaly v ľudskom tele, časom postupne ochabnú a slabnú. Preto je dôležité trénovať pamäť pomocou krížoviek, sudoku, hlavolamov a učením sa nových vecí.

Jedna z mnohých webových stránok, venujúcich sa práve krížovkám, je Krížovkársky raj (**krizovkarsky-raj.sk**). Pri lúštení klasických krížoviek nám môže pomôcť Krížovkársky slovník (**www.krizovkarskyslovník.sk**).

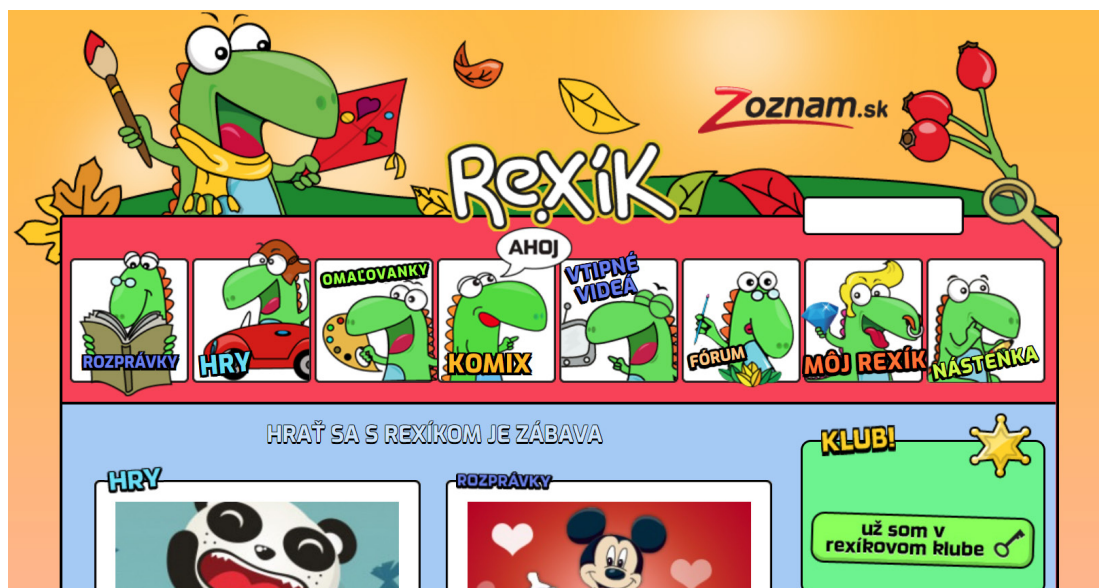

Obrázok 97 – Krížovkársky raj

Obrázok 98 - Krížovkársky slovník

Keď potrebujeme zabaviť menšie deti, môžeme navštíviť veľmi vďačnú stránku **rexik.sk**. Nájdeme na nej rozprávky, hry, omaľovánky a ďalšie veci určené pre deti. Nemusí to byť len sedenie za počítačom. Napríklad omaľovánky môžeme vytlačiť, deti si ich budú vyfarbovať a nebudú pozerieť do obrazovky.

Obrázok 99 - rexik.sk

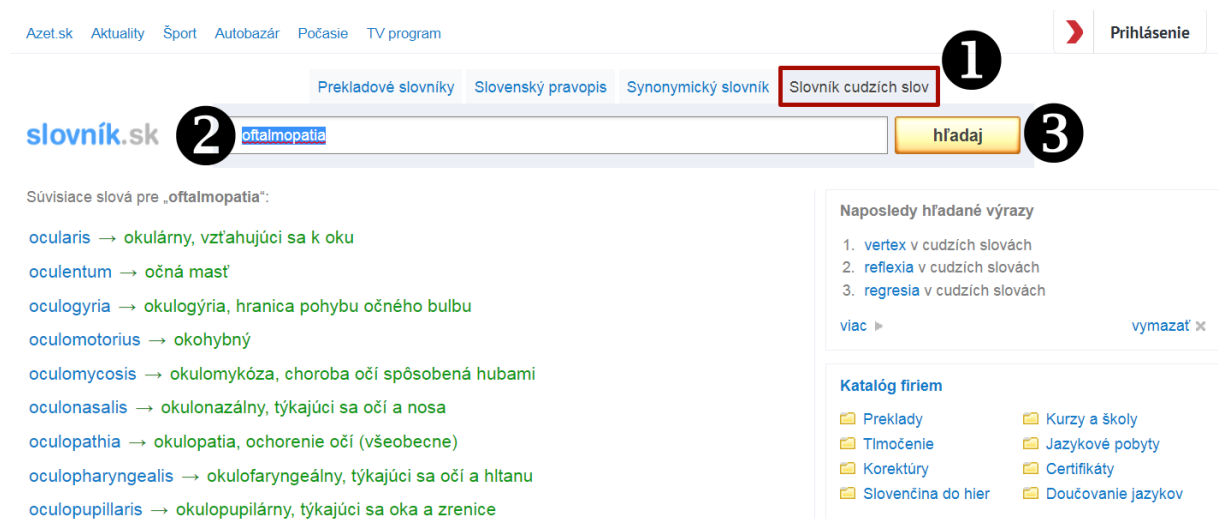
Ak sa venujeme nejakému koníčku, takmer isto na internete existuje stránka venovaná tejto téme. Je len dôležité správne sa opýtať vyhľadávača. Na stránke **www.dobre-napady.sk** môžeme nájsť ďalšie inšpirácie.

Obrázok 100 – www.dobre-napady.sk

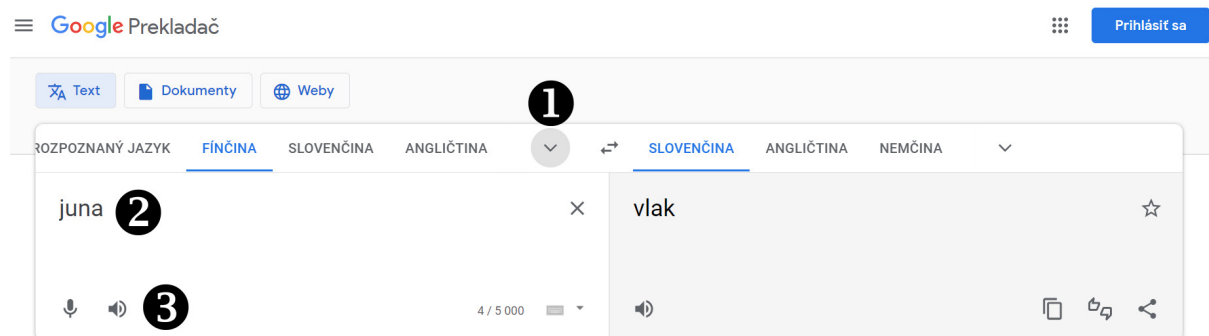
b) Čo to je? Ako sa to správne píše?

Pri túlaní sa internetom môžeme naraziť na neznáme pojmy, prípadne zaujímavý článok v cudzom jazyku. Viete, čo je oftalmopatia? Alebo čo po fínsky znamená juna? Prejdeme na stránku **www.slovník.sk**, na nej na záložku „Slovník cudzích slov“, zadáme hľadať slovo a dostaneme odpoveď, že je to ochorenie oka.

Obrázok 101 - Slovník cudzích slov

Na fínčinu použijeme stránku **translate.google.sk**. Vľavo si z rozbaľovacej ponuky nastavíme fínčinu (1), vpravo slovenčinu, do ľavého okienka zadáme slovo „juna“ (2) a v pravom okienku sa nám zobrazí preklad vlak. Výslovnosť si môžeme vypočítať kliknutím/ťuknutím na ikonu s reproduktorom (3).

Obrázok 102 - Prekladač

Do prekladača môžeme dať aj zopár viet, ale vtedy už preklad bude asi menej presný, nakoľko pri slovách, ktoré môžu mať viac významov, sa vyberie ten najčastejšie používaný, nie význam, ktorý by mal byť použitý podľa obsahu textu.

Pri písaní ľubovoľnej korešpondencie, prípadne pre hráčov slovenskej verzie scrabble, môže byť užitočný slovník slovenského pravopisu. Oficiálna verzia slovníka slovenského pravopisu, ktorú spravuje Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, je na stránke **slovník.juls.savba.sk**. Dali sme vyhľadať slovo snímka.

Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV

snímka Najdi Presne ▾

Krátky slovník slovenského jazyka 4 z r. 2003.

snímka -y -mok ž.

1. fotografia: *skupinová s., s. pl'íc, urobiť s-u*

2. záznam zvuku na reprodukovanie: *magnetofónová s., s. džezového koncertu*

3. film (význ. ž): *športová, reportážna s.;*

snímkový *príd.: s-é značky, síradnice*

Pravidlá slovenského pravopisu z r. 2013 – kodifikačná príručka.

snímka -y -mok ž.; **snímkový**

Ortograficko-gramatický slovník z r. 2016.

snímka -ky -mok ž.

Synonymický slovník slovenčiny z r. 2004.

snímka 1. p. fotografia, faksimile 2. p. film l

faksimile verná reprodukcia: *faksimile podpisu, listu • odtlačok • snímka*

film 1. sfilmované dielo: *film sa mi veľmi páčil • snímka: premietnuť reportážnu snímku*

2. filmové umenie, filmová produkcia: *americký film • kinematografia: slovenská kinematografia*

fotografia obraz vzniknutý pôsobením svetla na film al. dosku vo fotografickom aparáte • **snímka**: *čiernobiela, farebná fotografia, snímka* • **hovor.** **fotka**: *urobiť fotku • dagerotyp* (najstarší druh fotografie)

Obrázok 103 – Informácie o slove snímka na slovník.juls.savba.sk

Úloha 25

Poznáte nejaké zaujímavé webové stránky? Prípadne sa opýtajte suseda na školení a uveďte webové stránky:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Zhrnutie

Na záver skúsme zhrnúť, čo sme sa mali naučiť a či sme to zvládli.

Kognitívne (vzdelávacie) ciele

porozumieť kľúčovým pojmom z oblasti bezpečného vyhľadávania informácií (internet, prehliadač, adresa webovej stránky, hypertextový odkaz)	
rozpoznať zabezpečené webové stránky	
vedieť, čo je webový prehliadač	
rozumieť pojmu cookie	
chápať pojem záložky	
rozumieť pojmu autorské práva	

Afektívne (postojové) ciele

kriticky vyhodnotiť obsah vyhladanej informácie	
---	--

Psychomotorické (výcvikové) ciele

otvárať a zatvárať webový prehliadač	
vkładať adresu konkrétnej stránky do adresného riadku webového prehliadača a ísť na danú adresu	
aktivovať hypertextový odkaz	
vyhľadať konkrétnu informáciu na základe kľúčového slova, frázy	
vytvárať/mazať záložky	

Na webovej stránke projektu „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior-tabletov“ **www.digitalniseniori.gov.sk** nájdete:

- Užitočné informácie o projekte
- Informácie o školeniach
- Online školiace materiály
- Online školiace aktivity
- Spriatelené organizácie podporujúce vzdelávanie seniorov

Pre viac informácií o projekte a školeniach, taktiež ako technickú podporu pre Vaše digitálne zariadenie kontaktujte telefonickú linku počas pracovných dní v čase od 08:00 do 16:00 h.

Call Centrum: 02/35 80 30 80

Kontaktujte nás aj e-mailom na digitalni.seniori@mirri.gov.sk

Projekt „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior-tabletov“ je financovaný z Plánu obnovy a odolnosti SR ako investícia č.7 Komponentu 17 (Digitálne Slovensko).

